

OBVLADOVANJE SLADKORNE BOLEZNI

Ključni podatki
za leto 2023

Uredniki:

Ivan Eržen, Jelka Zaletel, Petra Nadrag

Oblikovanje:

Petra Nadrag, Mojca Simončič, Aleš Korošec

Izdajatelj:

Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana

Elektronska izdaja.

Spletni naslov: <http://www.nijz.si/>

Kraj in leto izida:

Ljubljana, 2024

ISSN 2738-4535

Zaščita dokumenta

© 2024 NIJZ Uporaba in objava podatkov, v celoti ali deloma, dovoljena le z navedbo vira.

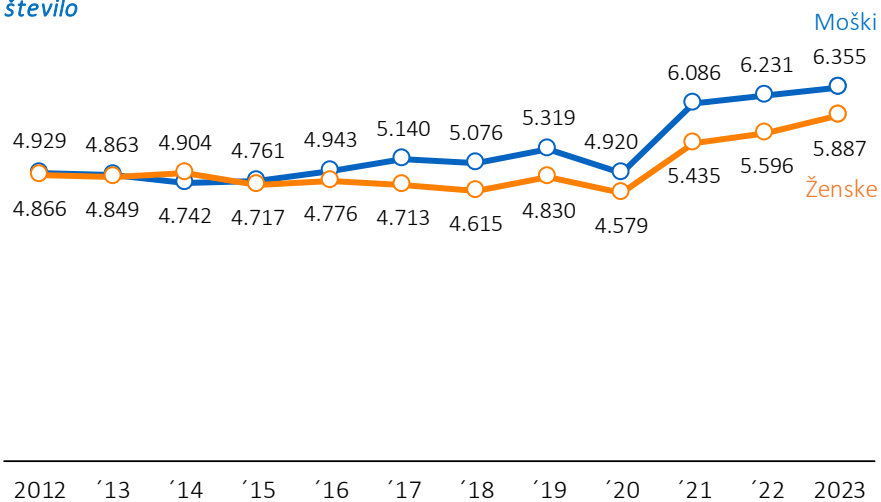
POVZETEK

Število oseb z znano sladkorno boleznijo se je v Sloveniji v letu 2023 ocenjeno na 149.160 oseb, kar je 3.920 več kot v letu 2022 in 7.318 več kot v letu 2021.

Natančneje lahko na letni ravni spremljamo tiste osebe, ki so na prejemale zdravila iz skupine ATC A10, ki so se do 2021 le v redkih primerih uporabljala za zdravljenje drugih bolezni. Zaradi razširitve indikacije za zdravila iz skupine agonistov receptorjev GLP-1 (A10BJ) ali zaviralcev SGLT2 (A10BK) in tudi dejanske uporabe v praksi je bilo potrebno prilagoditi metodologijo za izračun ocen števila oseb, ki prejemajo zdravila iz skupine ATC A10 za namen zdravljenja sladkorne bolezni (Pomen uporabe zdravil iz skupine ATC A10 pri osebah brez sladkorne bolezni za izračun kazalnikov za spremljanje obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji). Ocenjujemo, da se je zaradi sladkorne bolezni v Sloveniji z zdravili zdravilo v letu 2023 126.786 oseb, kar je 3.332 (2,6%) več kot v letu 2022 in 34.328 (37,1%) več kot v letu 2010; med njimi je 69.143 (54,5%) moških in 57.643 žensk (45,5%). V 2023 je na novo pričelo prejemati zdravila iz te skupine za namen zdravljenja sladkorne bolezni 12.242 oseb, kar je 2.743 (3,5%) več kot v 2020 (Slika 1), med njimi je več moških kot žensk.

Slika 1: Novi prejemniki zdravil iz skupine ATC A10 za namen zdravljenja sladkorne bolezni, po spolu, Slovenija, 2012-2023

Novi prejemniki zdravil iz skupine ATC A10 za namen zdravljenja sladkorne bolezni, število

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Sladkorna bolezen v nosečnosti je imelo v letu 2023 3.740 porodnic, kar je 120 (3%) več kot v letu 2022 in 1.832 oz. 96% več kot v letu 2013. V 2023 je na novo zbolelo 58 otrok oziroma mladostnikov, v letu 2022 pa 74.

Čezmerna telesna masa in debelost v otroštvu sta pomembna dejavnika tveganja za pojav sladkorne bolezni tipa 2 v odrasli dobi. V 2023 je bil med fanti delež posameznikov s čezmerno telesno maso 17,4% (v 2022 18,2%, v 2010 20,3%), z debelostjo 5,9% (v 2022 6,3%, v 2010 6,3%) ter z morbidno debelostjo 1,6% (v 2022 1,9%, v 2010 1,3%). Delež je pri deklicah le nekoliko manjši, v vseh kategorijah.

Na letni ravni spremljamo incidenco nekaterih zapletov, ki potrebujejo bolnišnično obravnavo. V 2023 je bilo na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, 637 možganskih kapi (na novo), 489 miokardnih infarktov (na novo), 241 amputacij noge nad gležnjem, 47 sprejemov zaradi hipoglikemije, 47 sprejemov zaradi diabetične ketoacidoze, 32 sprejemov zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma. 828 oseb, ki prejemajo tudi antihiperglikemike, se zdravi z dializo. Število oseb s sladkorno boleznijo, ki so vključene v sistematično presejanje za diabetično retinopatijo, je bilo 29.323, kar je glede na ocenjeno število vseh oseb s sladkorno boleznijo mnogo manjši delež od želenega. Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni na 100.000 prebivalcev je 13,6.

Spremljamo tudi vzorce predpisovanja zdravil. Z metforminom, ki je temeljno zdravilo za sladkorno bolezen tipa 2, se zdravi v povprečju 7.874 oseb na 10.000 oseb, ki prejemajo antihiperglikemike; sočasno zdravljenje z antihipertenzivi prejema 7.196 oseb, z antihiperlipemiki pa 6.641 oseb. Izdatek ZZZS za zdravila iz skupine ATC A10 je bil v 2023 62,3 mio EUR, vendar ne odraža več le izdatkov za zdravila za namen zdravljenja sladkorne bolezni.

V zdravljenju sladkorne bolezni uporabljamo medicinske pripomočke. V letu 2023 je uporabljalo trakove za določanje glukoze v krvi z merilnikom v povprečju 275 oseb na 1.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, v povprečju so prejeli 512 trakov. Uporaba se manjša na račun uvedbe drugega medicinskega pripomočka. Senzor za kontinuirano merjenje glukoze je v 2023 uporabljalo 441 (ali 61,3%) otrok in mladostnikov s sladkorno boleznijo, med odraslimi je bilo takšnih 2.183. Inzulinsko črpalko je v 2023 uporabljalo 432 (ali 60%) otrok in mladostnikov s sladkorno boleznijo, med odraslimi je bilo takšnih 1.820. Izdatek ZZZS za medicinske pripomočke za zdravljenje sladkorne bolezni je bil v 2023 33 mio EUR in se vsako leto povečuje, delež med celotnimi izdatki za medicinske pripomočke se je v letu 2023 znižal in sicer je sedaj 24,3%.

Breme sladkorne bolezni se povečuje. Redno in sistematično zbiranje podatkov in njihova nadgradnja omogočata na podlagi informacij osnovano načrtovanje ukrepov in aktivnosti za boljše obvladovanje sladkorne bolezni v okviru Državnega programa za obvladovanje sladkorne bolezni 2020-2030.

Opis in definicije izračunanih kazalnikov so zajeti v publikaciji Ožji nabor kazalnikov za spremljanje obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji - Opis in definicije kazalnikov (3. dopolnjena izdaja). V publikaciji ob imenu kazalnika navajamo v oklepaju tudi številko, na katero definicijo se posamezni kazalnik nanaša. Vsi predstavljeni podatki v publikaciji so dosegljivi na: Podatkovnem portalu NIJZ.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

**DRŽAVNI PROGRAM ZA OBVLADOVANJE
SLADKORNE BOLEZNI 2020-30**

KAZALO:

<i>PREVALENCA, INCIDENCA IN SOCIODEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI OSEB S SLADKORNO BOLEZNIJO</i>	8
PREVALENCA SLADKORNE BOLEZNI – ANKETNI PODATKI	8
PREVALENCA SLADKORNE BOLEZNI – REGISTRSKI PODATKI	9
ŠTEVILO NOVIH PRIMEROV SLADKORNE BOLEZNI	10
ŠTEVILO NOVIH PRIMEROV SLADKORNE BOLEZNI MED OTROCI IN MLADOSTNIKI.....	11
DOSEGANJE CILJNIH VREDNOSTI ZDRAVLJENJA GLIKEMIJE MED OTROCI IN MLADOSTNIKI.....	12
SLADKORNA BOLEZEN V NOSEČNOSTI	13
SLADKORNA BOLEZEN V POVEZAVI S STAROSTJO, SPOLOM IN IZOBRAZBO	14
<i>DEJAVNIKI TVEGANJA PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI, PREVENTIVNE OBRAVNAVE V AMBULANTAH DRUŽINSKE MEDICINE</i>	15
DEBELOST V SPLOŠNI POPULACIJI.....	15
ČEZMerna TELESNA MASA IN DEBELOSTI PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI	16
TELESNA DEJAVNOST V SPLOŠNI POPULACIJI	17
OSEBE S TVEGANJEM ZA POJAV SLADKORNE BOLEZNI TIPA 2	18
PREVENTIVNA OBRAVNAVA V AMBULANTAH DRUŽINSKE MEDICINE	19
<i>AKUTNI IN KRONIČNI ZAPLETI</i>	20
HOSPITALIZACIJE ZARADI SLADKORNE BOLEZNI	20
MOŽGANSKA KAP	21
MIOKARDNI INFARKT.....	22
AMPUTACIJA NOGE NAD GLEŽNJEM	23
HIPOGLIKEMIJE.....	24
DIABETIČNA KETOACIDOZA	25
DIABETIČNI AKETOTIČNI HIPEROSMOLARNI SINDROM.....	26
<i>SLADKORNA BOLEZEN, DIALIZE IN TRANSPLANTACIJE</i>	27
SLADKORNA BOLEZEN IN ZDRAVLJENJE Z DIALIZO	27
ZDRAVLJENJE Z DIALIZO IN SLADKORNA BOLEZEN	28
TRANSPLANTACIJA LEDVIC ALI LEDVIC IN TREBUŠNE SLINAVKE.....	29
<i>UMRLJIVOST</i>	30
UMRLJIVOST	30

ZDRAVILA	31
ZDRAVILA ZA SLADKORNO BOLEZEN.....	31
ZDRAVLJENJE Z METFORMINOM	32
ZDRAVLJENJE Z ANTIHIPERGLIKEMIKI IN ANTIHIPERTENZIVI	33
ZDRAVLJENJE Z ANTIHIPERGLIKEMIKI IN ANTIHIPERLIPEMIKI.....	34
IZDATKI ZA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI	35
MEDICINSKI PRIPOMOČKI	36
UPORABA DIAGNOSTIČNIH TRAKOV ZA MERILNIK GLUKOZE V KRVI.....	36
UPORABA DIAGNOSTIČNIH TRAKOV ZA MERILNIK GLUKOZE V KRVI - ŠTEVILO NA OSEBO	37
UPORABA SENZORJA ZA KONTINUIRANO MERJENJE GLUKOZE PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI.....	38
UPORABA SENZORJA ZA KONTINUIRANO MERJENJE GLUKOZE MED ODRASLIMI OSEBAMI S SLADKORNO BOLEZNI.....	39
ZDRAVLJENJE Z INZULINSKO ČRPALKO PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI	40
ZDRAVLJENJE Z INZULINSKO ČRPALKO MED ODRASLIMI OSEBAMI S SLADKORNO BOLEZNI	41
IZDATKI ZA MEDICINSKE PRIPOMOČKE PRI SLADKORNI BOLEZNI	42
ZDRAVSTVENI SISTEM	43
AMBULANTA DRUŽINSKE MEDICINE, KJER JE VKLJUČENA DIPLOMIRANA MEDICINSKA SESTRA	43
DIABETOLOŠKE AMBULANTE	44
DIABETIČNA RETINOPATIJA	45
PRESEJANJE ZA DIABETIČNO RETINOPATIJO.....	45

“Sladkorna bolezen
ne izbira!”

Razlaga krajšav in druga pojasnila

ATC (klasifikacija)	Anatomsko-terapevtsko-kemična (ATC) klasifikacija zdravil
%	odstotek
mio	milijon
OE	območna enota ZZS
OZZ	obvezno zdravstveno zavarovanje
preb.	prebivalci Slovenije
SB	sladkorna bolezen
antihiperглиkemiki	zdravila, ki po ATC klasifikaciji sodijo v skupino A10

PREVALENCA, INCIDENCA IN SOCIODEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI OSEB S SLADKORNO BOLEZNIJO

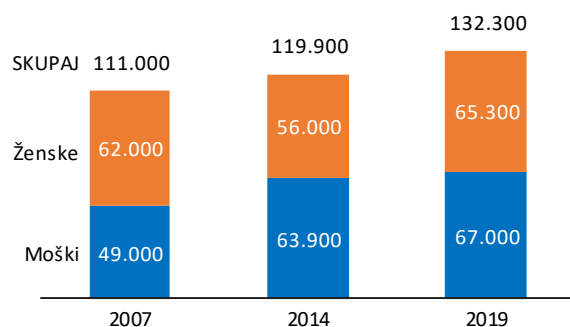
Prevalenca sladkorne bolezni – anketni podatki

Prevalenca sladkorne bolezni – anketni podatki EHIS (Kazalnik 1.1.1)

Odstotek anketiranih, ki so jim kadarkoli ugotovili sladkorno bolezen.

Število vseh oseb starih 15 let in več s sladkorno boleznijo v Sloveniji in njihov delež v populaciji ocenjujemo na podlagi anket, ki se izvajajo obdobjno. Po zadnji oceni iz leta 2019 (EHIS 2019) je 132.300 oseb oziroma 7,8 % oseb, ki imajo ugotovljeno sladkorno bolezen. V letu 2014 je bilo oseb z ugotovljeno sladkorno bolezen 119.800 oziroma 6,9%¹, v letu 2007 111.000 oz. 6,4%.

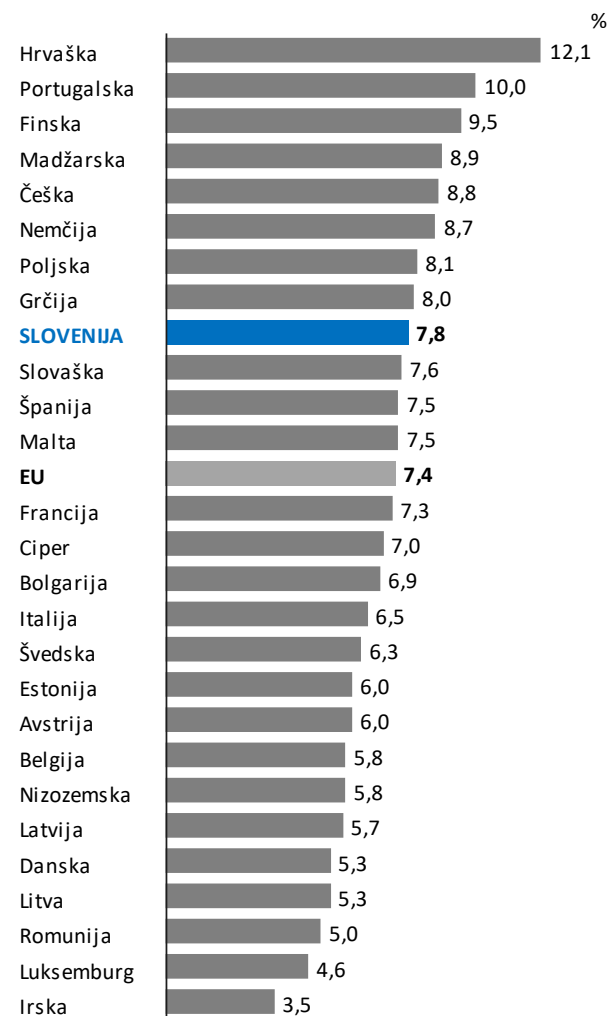
Slika 2: Prebivalci, stari 15 let in več, ki imajo sladkorno bolezen, po spolu, Slovenija, 2007, 2014, 2019

Vir: Anketa o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS), NIJZ

Slovenija je v primerjavi z evropskimi državami, ki so sodelovale v raziskavi EHIS 2019, v zgornjem območju po pogostosti samoporočane sladkorne bolezni, tj med državami s pogostostjo, ki je večja od povprečne v EU. V letu 2014 je bila Slovenija v srednjem območju z 6.9%

Slika 3: Prebivalci, stari 15 let in več, ki imajo sladkorno bolezen, Slovenija in UE, 2019

Vir: EUROSTAT, <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, 23.11.2021

¹ Vir: Ožji nabor kazalnikov spremljanja obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji, 2021

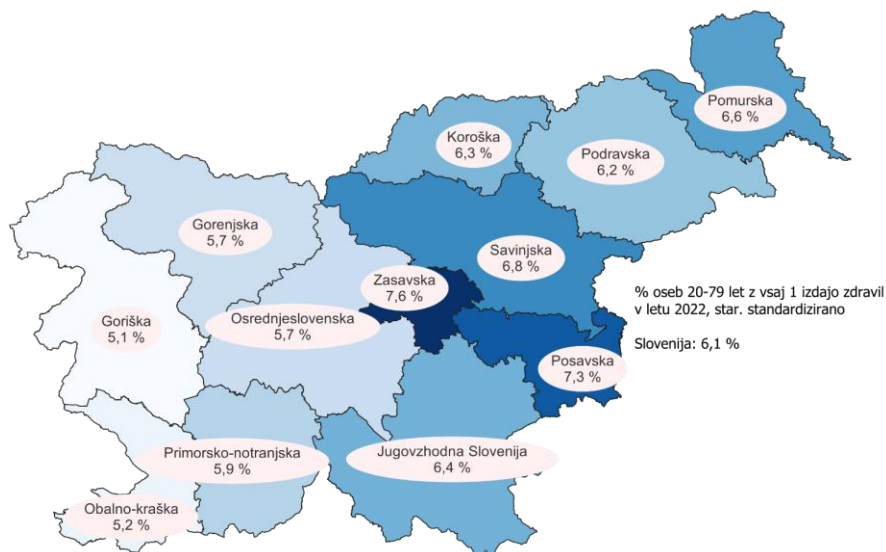
Prevalenca sladkorne bolezni – registrski podatki

Prevalenca sladkorne bolezni – registrski podatki (Kazalnik 1.1.2)

Delež prebivalcev, ki so prejeli zdravila za zniževanje glukoze v koledarskem letu (antihyperglikemiki, ATC podskupina A10) za namen zdravljenja sladkorne bolezni, na 100 prebivalcev.

Na letni ravni spremljamo število oseb, ki so v tem koledarskem letu prejele zdravila za zniževanje glukoze; zanje privzemamo, da jih jemljejo zaradi sladkorne bolezni, razen v primerih, ko prejemajo le zdravila iz skupine agonistov receptorjev GLP-1 (A10BJ) ali zaviralcev SGLT2 (A10BK), saj se ti skupini uporabljata tudi za zdravljenje drugih bolezni, praviloma pa nista skupini izbora v začetku zdravljenja sladkorne bolezni. Število teh oseb je bilo v letu 2023 126.786, kar je 3.332 več kot v letu 2022 in 8.571 več kot v letu 2020 ter 34.346 več kot v letu 2010. Med prejemniki je 69.143 moških in 57.634 žensk.

Slika 4: Osebe s sladkorno boleznijo, ki prejemajo antihyperglikemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni, starost 20-79 let, po statističnih regijah, 2023.

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Med prebivalci Slovenije starimi med 20-79 let je 6,2% (starostno standardizirana prevalenčna stopnja) takšnih, ki so prejeli zdravila za zniževanje za glukoze v letu 2022, pri čemer se delež med posameznimi regijami razlikuje (od 5,2% v Goriški do 7,8% v Zasavski regiji).

Kadar želimo oceniti število vseh oseb s sladkorno boleznijo na podlagi števila oseb, ki prejemajo zdravila, zaenkrat uporabimo predpostavko, da se 15% oseb zdravi nefarmakološko, kar je bilo potrjeno z raziskavo EHIS 2019. Ob teh predpostavkah je ocenjeno število vseh oseb z diagnosticirano sladkorno boleznijo v letu 2023 149.160 (v letu 2021 ocenjeno 141.800, v 2020 139.000, v 2019 ocenjeno 137.000, v 2010 ocenjeno 109.000 oseb). Razlikovanje med tipi sladkorne bolezni ni možno.

Slika 5: Osebe s sladkorno boleznijo, ki prejemajo antihyperglikemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni, po spolu in starosti, Slovenija, 2023.

	Število prejemnikov		% prejemnikov	
	Moški	Ženske	Moški	Ženske
90 let in več	713	2.120	1,0	3,7
80 - 89 let	7.874	11.572	11,4	20,1
70 - 79 let	20.330	17.586	29,4	30,5
60 - 69 let	22.558	14.411	32,6	25,0
50 - 59 let	11.568	6.239	16,7	10,8
40 - 49 let	4.084	2.465	5,9	4,3
30 - 39 let	1.124	1.753	1,6	3,0
20 - 29 let	456	1.073	0,7	1,9
10 - 19 let	354	361	0,5	0,6
0 - 9 let	82	63	0,1	0,1
SKUPAJ	69.143	57.643	100,0	100,0

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Število novih primerov sladkorne bolezni

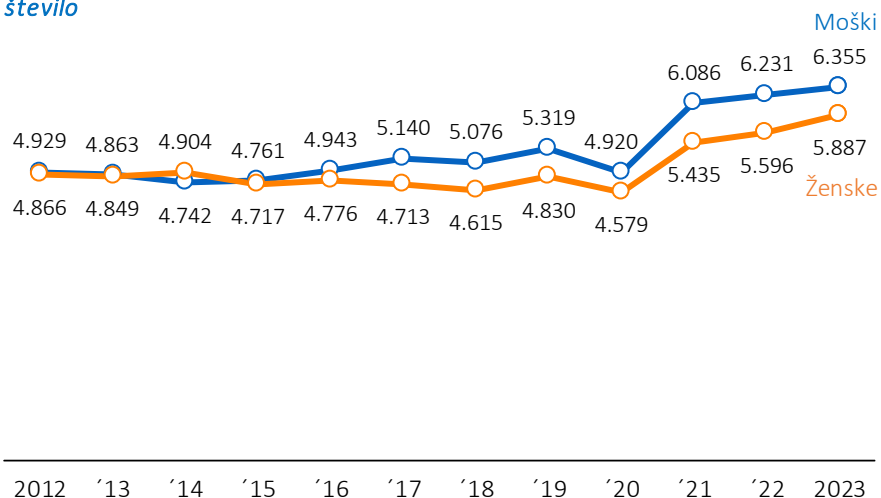
Število novih primerov sladkorne bolezni (Kazalnik 1.1.3)

Kot nov primer sladkorne bolezni je definirana oseba, ki je v koledarskem letu prejela vsaj en recept za zdravilo za zniževanje glukoze v krvi (antihiperглиkemiki – ATC podskupina A10) za namen zdravljenja sladkorne bolezni in ki se ni pojavila v predhodnih 2 letnih zbirkah zdravil na recept.

Na letni ravni lahko spremljamo število oseb, ki so na novo prejele zdravila za zniževanje glukoze (ATC za podskupina A10) v koledarskem letu (na novo pomeni, da teh zdravil niso prejeli v preteklih dveh letih). Zanje privzemamo, da jih jemljejo zaradi sladkorne bolezni, razen v primerih, ko prejemajo le zdravila iz skupine agonistov receptorjev GLP-1 (A10BJ) ali zaviralcev SGLT2 (A10BK), saj se ti skupini uporabljata tudi za zdravljenje drugih bolezni, praviloma pa nista skupini izbora v začetku zdravljenja sladkorne bolezni.

Slika 6: Novi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni za namen zdravljenja sladkorne bolezni, po spolu, Slovenija, 2012-2023

Novi prejemniki zdravil iz skupine ATC A10 za namen zdravljenja sladkorne bolezni, število

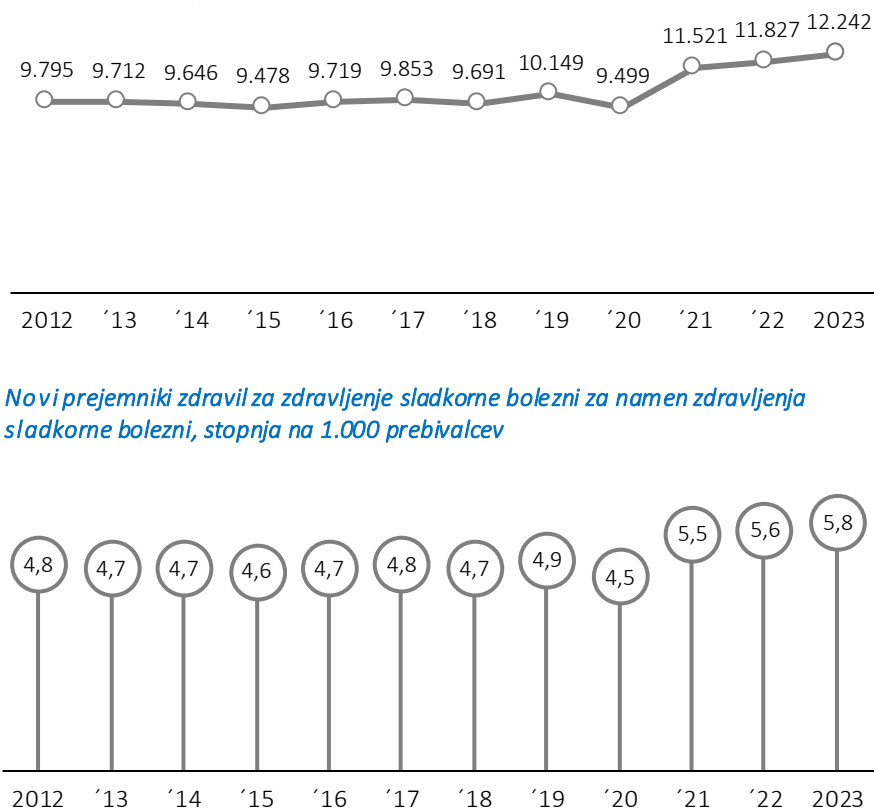

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Število teh oseb je bilo v letu 2023 12.242, kar je 415 več kot v letu 2022 in 2.743 več kot v letu 2020 ter 2.447 več kot v letu 2012. Med njimi je bilo moških 6.355 in 5.887 žensk.

Slika 7: Novi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2012-2023

Novi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni za namen zdravljenja sladkorne bolezni, stopnja na 1.000 prebivalcev

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Število novih primerov sladkorne bolezni med otroci in mladostniki

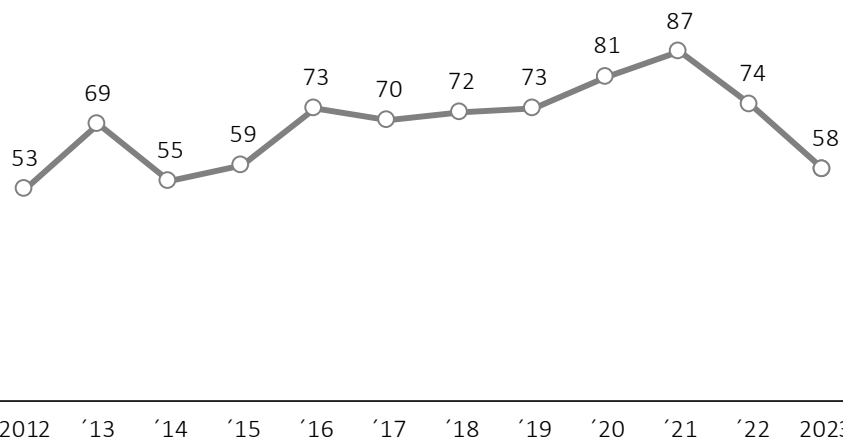
Število novih primerov sladkorne bolezni med otroci in mladostniki (Kazalnik 1.1.4)

Število novih primerov sladkorne bolezni v koledarskem letu (incidenca).

Na novo je v letu 2023 zbolelo 58 otrok oziroma mladostnikov do 14 let. Število novih primerov sladkorne bolezni med otroci in mladostniki se je zopet približalo številu med leti 2012 in 2015. Incidenčna stopnja sladkorne bolezni na 100.000 otrok in mladostnikov do 14 let, ki se izračunava v večletnem intervalu, je 16.1².

Slika 8: Novi primeri sladkorne bolezni med otroci in mladostniki do 14 let, Slovenija, 2012-2023

Novi primeri sladkorne bolezni med otroci in mladostniki (do 14 let), število

Vir: Register SBT1 Republike Slovenije, ISPEK PeK

² Vir: [Ožji nabor kazalnikov spremljanja in obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji - opis in definicije kazalnikov](#)

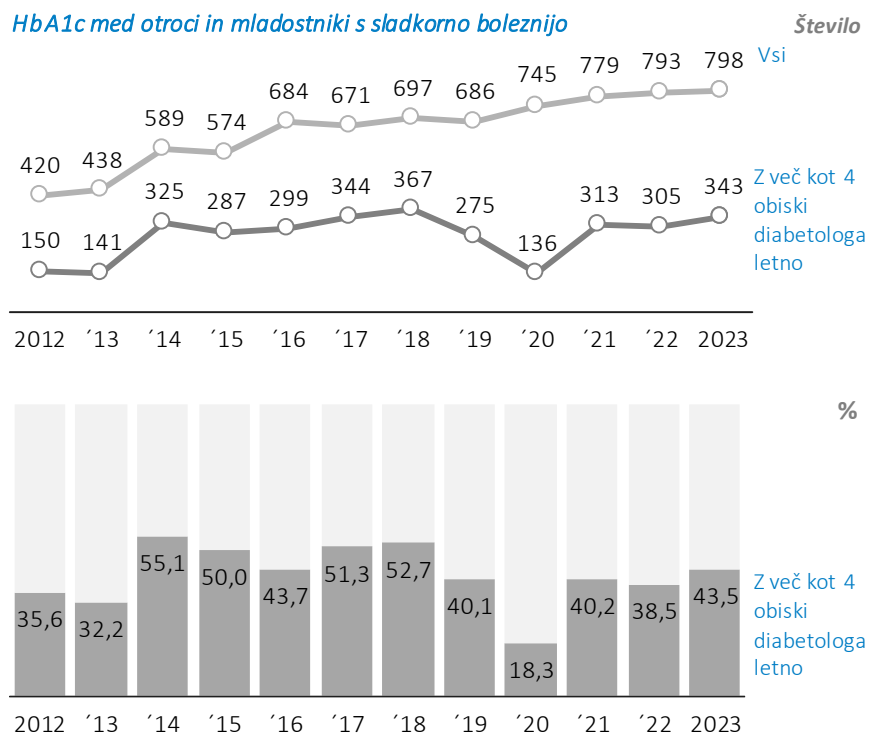
Doseganje ciljnih vrednosti zdravljenja glikemije med otroci in mladostniki

Urejenost sladkorne bolezni med otroci in mladostniki – meritev HbA1c (Kazalnik 1.1.5)

Vrednost HbA1c je izmerjena na standardiziranem aparatu, vrednosti so v %, zabeležena je mediana mediane otrok in mladostnikov, ki imajo sladkorno bolezen.

Doseganje ciljnih vrednosti zdravljenja glikemije se preverja z določanjem HbA1c. Ciljni HbA1c je ne glede na starost pod 7% tudi v obdobju otroka in mladostnika, cilje se lahko individualno tudi prilagodi.

Slika 9: HbA1c med otroci in mladostniki s sladkorno boleznijo, Slovenija, 2012-2023

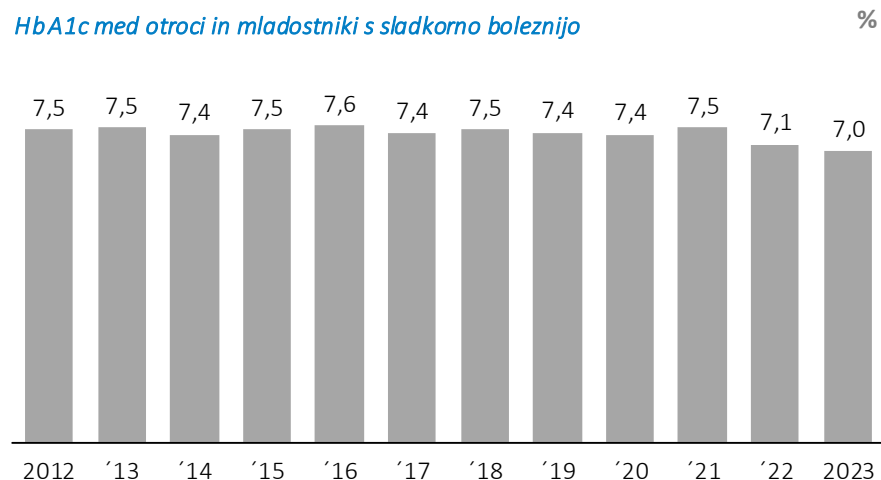

Vir: ISPEK PeK, analiza SWEET

Med 798 otroci in mladostniki je mediana vrednost mediane HbA1c v 2023 6,9%, pri čemer je imelo 43,5% več kot 4 obiske pri diabetologu, ki vključujejo tudi določitev HbA1c.

OPOMBA: V letu 2019 niso vštete meritve HbA1c, ki se opravijo v koloniji, kar bi za 120 otrok pomenilo še 1 dodatno meritev. Podatki za leto 2020 so okrnjeni zaradi preklica poletnega tabora in preklica dveh obdobj telemedicine marec-maj in november – december.

Slika 10: HbA1c pri otrocih in mladostnikih s sladkorno boleznijo, Slovenija, 2012-2023

Vir: ISPEK PeK, analiza SWEET

Sladkorna bolezen v nosečnosti

Sladkorna bolezen v nosečnosti (Kazalnik 1.1.6)

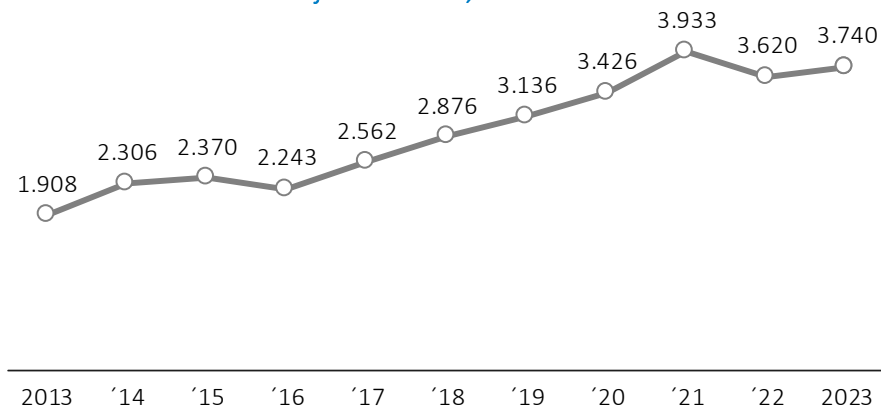
Sladkorna bolezen v nosečnosti (O24.4) na 1.000 porodnic.

Število porodnic s sladkorno boleznijo v nosečnosti je bilo v letu 2023 3.740, kar je 120 več kot v letu 2022 in 193 manj kot v 2021 in 1.832 več kot v letu 2013. Število, izraženo na 1.000 porodnic je v letu 2023 224,8, v letu 2022 je bilo 209,8, v letu 2013 pa 93,0. Število samo po sebi in število, izraženo glede na 1.000 porodnic, strmo naraščata do leta 2021. V Sloveniji so se diagnostični kriteriji za diagnozo sladkorne bolezni v nosečnosti znižali z objavo strokovnih smernic v letu 2011.

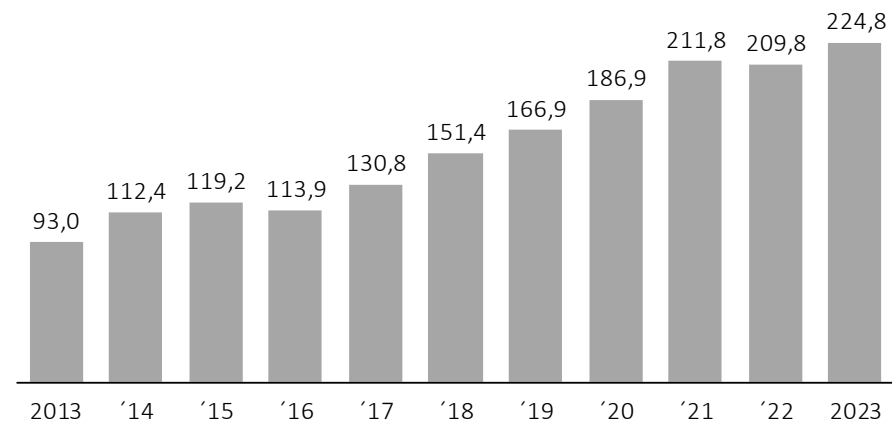

Slika 11: Porodnice s sladkorno boleznijo v nosečnosti, Slovenija, 2013-2023

Porodnice s sladkorno boleznijo v nosečnosti, število

Porodnice s sladkorno boleznijo v nosečnosti, stopnja na 1.000 porodnic

Vir Perinatalni informacijski sistem: Republike Slovenije, NIJZ

Sladkorna bolezen v povezavi s starostjo, spolom in izobrazbo

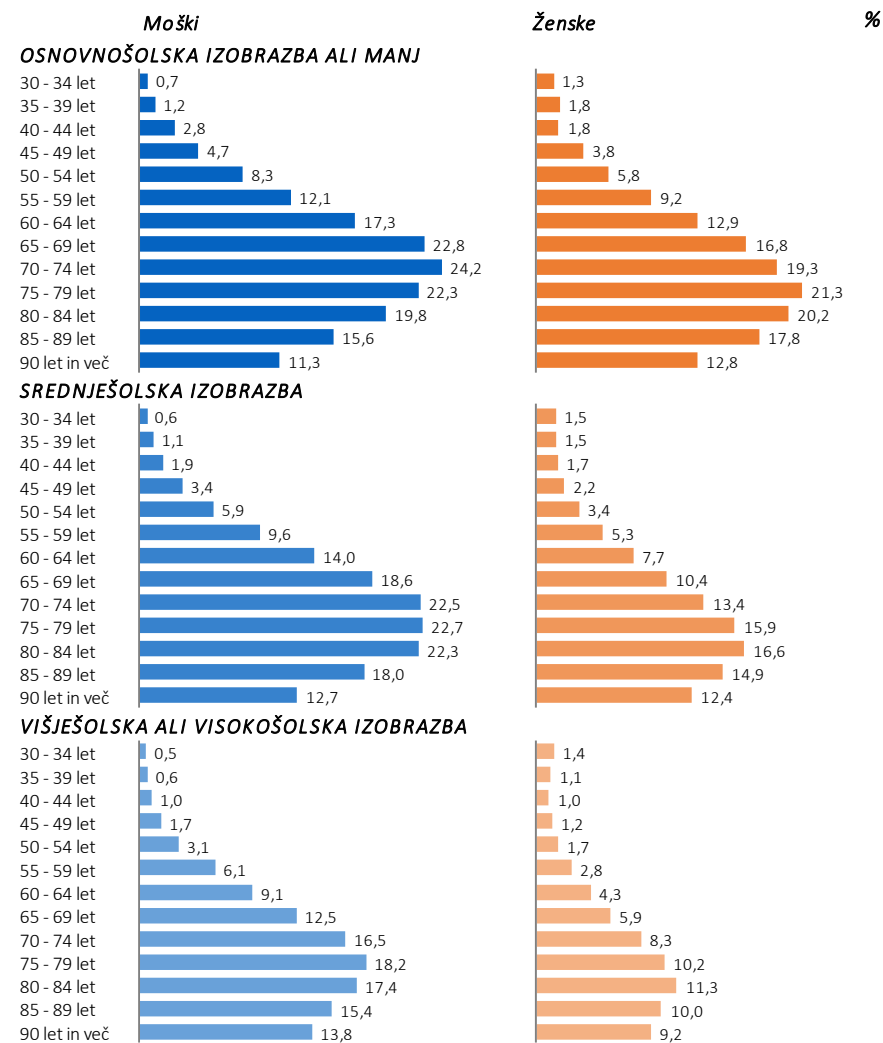
Starostno-specifična prevalenčna stopnje sladkorne bolezni (registrski podatki) po spolu in izobrazbi (Kazalnik 1.1.7)

Delež prebivalcev, ki so prejeli zdravila za zniževanje glukoze v krvi (antihiperглиkemike, ATC podskupina A10) za namen zdravljenja sladkorne bolezni v koledarskem letu, na 100 prebivalcev (%), ločeno po izobrazbenih in starostnih skupinah.

Med osebami s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z antihiperглиkemiki za namen zdravljenja sladkorne bolezni, je najmanjši delež žensk z višješolsko oziroma visokošolsko izobrazbo. Z nižanjem izobrazbe se pri ženskah več delež prisotne sladkorne bolezni. Pri moških je vpliv izobrazbe manj izrazit.

Slika 12: Osebe s sladkorno boleznijo, ki jo zdravijo z zdravili, glede na starost, spol in izobrazbo, Slovenija, 2023

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

DEJAVNIKI TVEGANJA PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI, PREVENTIVNE OBRAVNAVE V AMBULANTAH DRUŽINSKE MEDICINE

Debelost v splošni populaciji

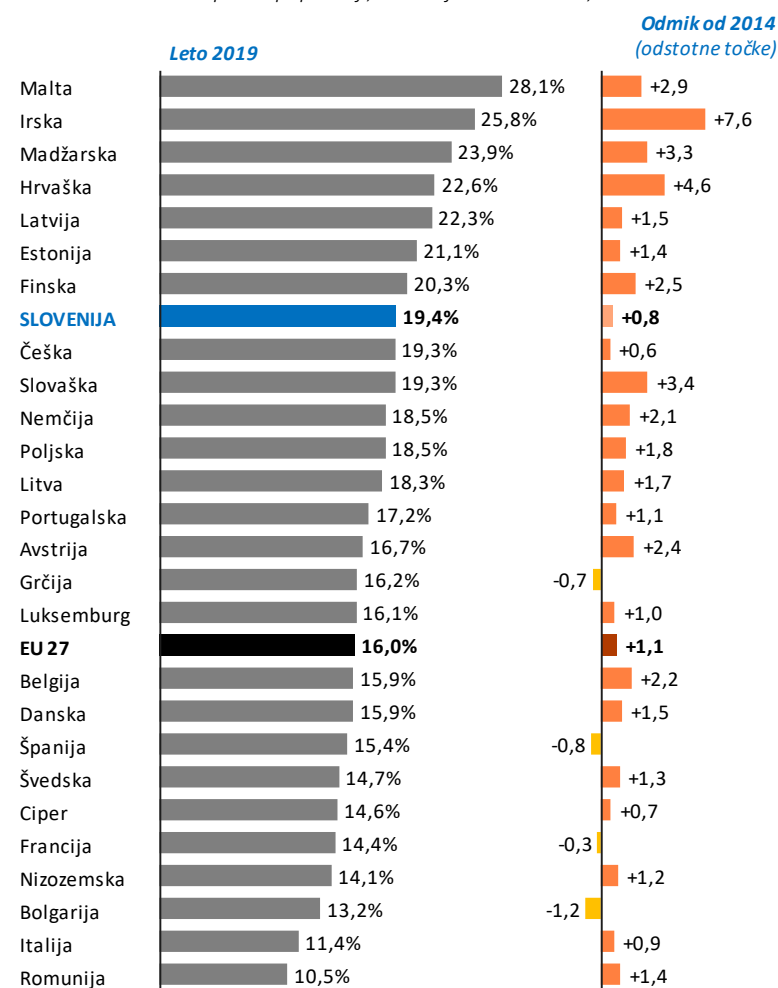
Debelost, odstotek splošne populacije z ITM ≥ 30 (Kazalnik 1.2.1)

Odstotek splošne populacije z ITM ≥ 30 kg/m².

Debelost v splošni populaciji še vedno narašča v vseh evropskih državah. Vendar se je Slovenija v primerjavi z evropskimi državami, ki so sodelovale v raziskavi EHIS 2019, glede na leto 2014 (EHIS) pomaknila proti sredini, delež debelosti se je torej bolj približal povprečju EU in je v primerjavi s splošnim stanjem v EU v Sloveniji stanje ugodnejše. V letu 2014 je bila Slovenija glede na odstotek debelosti v splošni populaciji z 18,6% na 7. mestu (EU 15,4%), glede na podatke 2019 z 19,4% pa je na 10. mestu (EU 16%). Sprememb glede na spol ni – pri ženskah je bila v letu 2019 prisotna pri 18% (v 2014 17,4%), pri moških pa je bila v letu 2019 prisotna pri 20,7% (v 2014 21,1%).

Slika 13: Debelost v splošni populaciji, Slovenija in države EU, 2019

Vir: EUROSTAT, <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, 18.10.2022

Čezmerna telesna masa in debelosti pri otrocih in mladostnikih

Prevalenca čezmerne telesne mase in debelosti pri otrocih in mladostnikih (Kazalnik 1.2.2)

Čezmerna telesna teža in debelost sta opredeljeni z indeksom telesne mase.

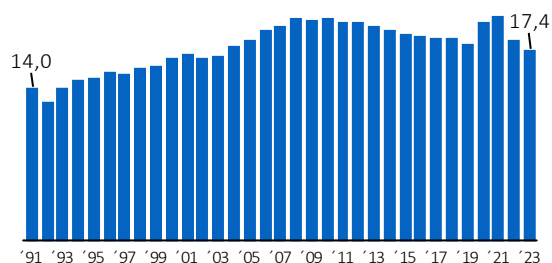
Po izjemnem porastu deleža otrok, ki se srečujejo s težavo preddebelosti, debelosti in morbidne debelosti v šolskih letih 2019/20 in 2020/21, smo bili v šolskem letu 2021/22 in 2022/23 priča upadanju deleža fantov s težavami prekomerne prehranjenosti.

Prevalenca preddebelosti je tako pri fantih kot pri dekletih padla pod predkoronsko raven, prevalenca debelosti je pri fantih še vedno ostala rahlo nad predkoronsko ravno, pri dekletih pa je že padla pod to raven. Nasprotno pa je pojavnost morbidne debelosti tako pri fantih kot pri dekletih ostala nad predkoronsko ravno. Tako z vidika preddebelosti, debelosti in morbidne debelosti ostajajo fantje bolj tvegana skupina od deklet, saj se s prekomerno prehranjenostjo srečuje kar 24,9% fantov in 21,8% deklet. (vir: Poročilo ŠVK 2023)

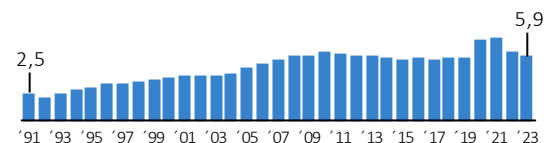
Slika 14: Čezmerna telesna masa in debelost pri otrocih in mladostnikih, v obdobju 1919 - 2023

FANTJE

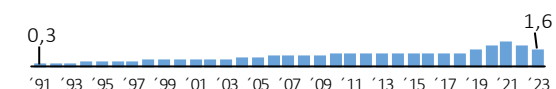
Preddebili

Debili

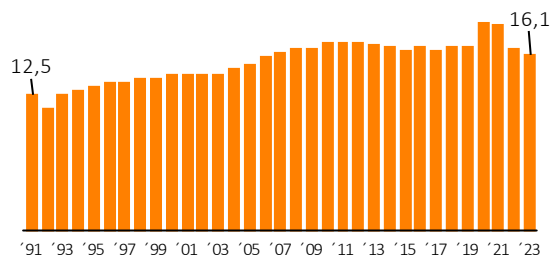
Morbidno debili

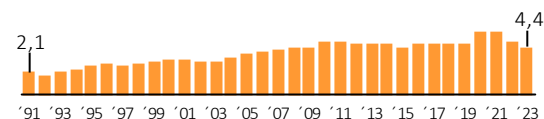
%

DEKLETA

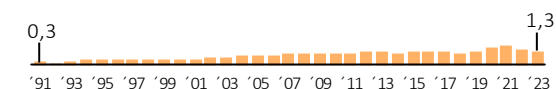
Preddebela

Debela

Morbidno debela

Vir: SLOfit – Športnovzgojni karton

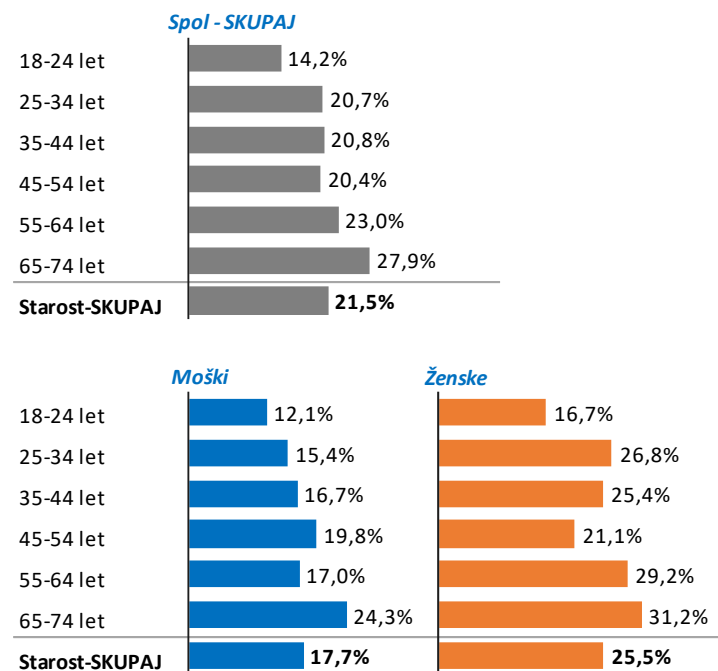
Telesna dejavnost v splošni populaciji

Delež telesno nedejavnega prebivalstva (Kazalnik 1.2.3)

Delež prebivalstva, ki ne dosega količine celokupne telesne dejavnosti glede na priporočila Svetovne zdravstvene organizacije.

Merila za doseganje zadostne celokupne telesne dejavnosti so se od leta 2016 do 2020 zaostriala, zato neposredna primerjava ni primerna.

Slika 15: Nezadostna telesna dejavnost prebivalstva, Slovenija, 2020

Vir: Ankete Z zdravjem povezan vedenjski slog (CINDI), NIJZ

Še vedno pa ostaja 21,5% vseh prebivalcev nezadostno telesno dejavnih, delež je v vseh starostnih obdobjih večji pri ženskah. Delež oseb z nezadostnim gibanjem je pri osebah s sladkorno boleznijo višji kot pri osebah brez sladkorne bolezni (30% napram 21%). Pri osebah s sladkorno boleznijo so razlike med regijami velike (54,3% do 94,6%), pri osebah brez sladkorne bolezni pa bistveno bolj izenačene (od 73,2 do 85,6%).

Slika 16: Nezadostna telesna dejavnost, po statističnih regijah, 2016 in 2020

	Osebe s SB		Osebe brez SB		%
	Telesna dejavnost smernicam SZO		
	zadošča	/ ne zadošča	zadošča	/ ne zadošča	
Zasavska	94,6	5,4	81,5	18,5	
Pomurska	86,5	13,5	77,5	22,5	
Podravska	79,5	20,5	77,1	22,9	
Primorsko-notranjska	78,0	22,0	85,6	14,4	
Goriška	77,3	22,7	81,6	18,4	
Posavska	70,7	29,3	73,2	26,8	
SLOVENIJA	70,0	30,0	79,0	21,0	
Gorenjska	68,5	31,5	83,7	16,3	
Jugovzhodna Slovenija	68,2	31,8	75,9	24,1	
Koroška	65,9	34,1	78,9	21,1	
Savinjska	63,3	36,7	79,6	20,4	
Osrednjeslovenska	62,1	37,9	78,8	21,2	
Obalno-kraška	54,3	45,7	78,5	21,5	

Vir: Ankete Z zdravjem povezan vedenjski slog (CINDI), NIJZ

Osebe s tveganjem za pojav sladkorne bolezni tipa 2

Delež prebivalstva z velikim ali zelo velikim tveganjem za nastop sladkorne bolezni tipa 2 v prihodnjih 10 letih FINDRISK (Kazalnik 1.2.4)

Ocenjena prevalenca velikega tveganja. Delež prebivalstva z velikim in zelo velikim tveganjem za sladkorno bolezen v prihodnjih 10 letih (po modelu FINDRISK).

Ocena tveganja po FINDRISK pomeni, da obstaja verjetnost, da v naslednjih 10 letih za sladkorno boleznijo tipa 2 zbolijo vsaka tretja (veliko tveganje) oziroma vsaka druga oseba (zelo veliko tveganje).

Slika 17: Veliko in zelo veliko tveganje za pojav sladkorne bolezni tipa 2 v prihodnjih 10 letih, Slovenija, 2014 in 2019

	Spoj-SKUPAJ		Moški		Ženske		%
	Leto 2014	2019	2014	2019	2014	2019	
75 + let	21,2	24,8	12,8	22,6	25,8	26,2	
65-74 let	18,6	23,8	20,0	23,4	17,5	24,1	
55-64 let	14,5	18,3	11,1	18,5	17,8	18,1	
45-54 let	7,7	9,6	7,1	8,1	8,4	11,2	
35-44 let	3,5	3,9	2,7	1,9	4,4	6,2	
25-34 let	1,9	1,3	0,3	0,2	3,6	2,6	
15-24 let	0,5	0,2	0,7	0,1	0,4	0,3	
SKUPAJ	8,2	10,4	6,2	8,7	10,2	12,1	

Odmik 2019 od 2014

	Spoj-SKUPAJ		Moški		Ženske		odstotne točke
	2019	2014	2019	2014	2019	2014	
75 + let	+3,6		+9,8		+0,4		
65-74 let	+5,2		+3,4		+6,6		
55-64 let	+3,8		+7,4		+0,3		
45-54 let	+1,9		+1,0		+2,8		
35-44 let	+0,4		-0,8		+1,8		
25-34 let	-0,6		-0,1		-1,0		
15-24 let	-0,3		-0,6		-0,1		
SKUPAJ	+2,2		+2,5		+1,9		

Vir: Anketa o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS), NIJZ

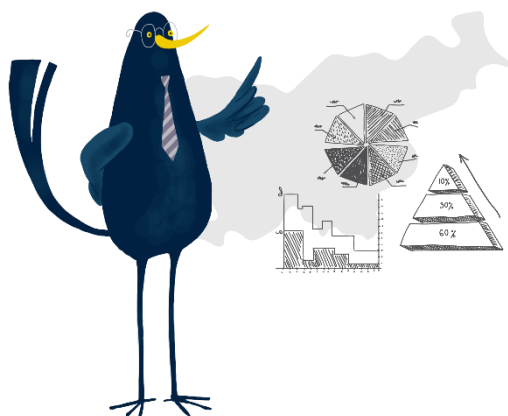

Preventivna obravnava v ambulantah družinske medicine

Preventivna obravnava v ambulantah družinske medicine (Kazalnik 1.2.5)

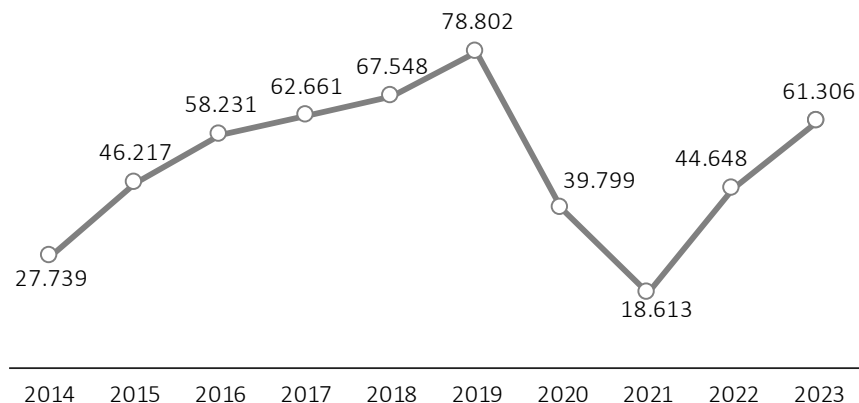
Število opravljenih storitev preventivne obravnave s presejanjem in svetovanjem - ogroženost za kronične nenalezljive bolezni (K0121) v ambulantah družinske medicine na 1.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

V letu 2023 je bilo v timih družinske medicine opravljenih 61.306 preventivnih pregledov, ki vključujejo med drugim tudi presejanje za sladkorno bolezen tipa 2 ter mejno bazalno glikemijo in moteno toleranco za glukozo ter ustrezno svetovanje, kar je 16.658 več kot v letu 2022 in kar 17.496 manj kot v letu 2019.

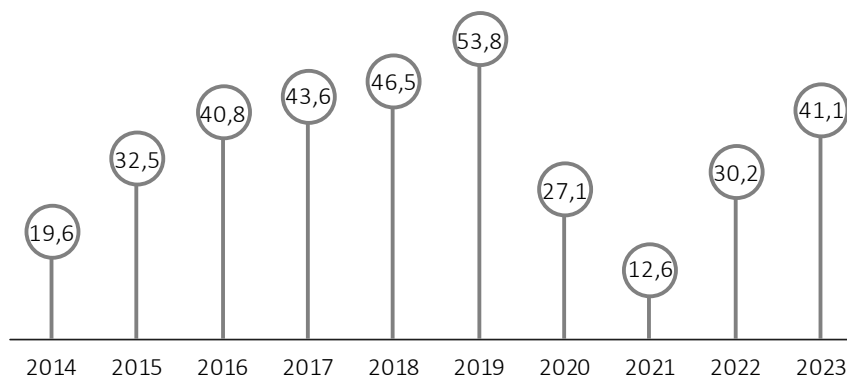

Slika 18: Preventivne obravnave v ambulantah družinske medicine - ogroženost za kronične nenalezljive bolezni, Slovenija, 2014-2023.

Preventivne obravnave v ambulantah družinske medicine, število

Preventivne obravnave v ambulantah družinske medicine, stopnja na 1.000 oseb z OZZ

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev.

AKUTNI IN KRONIČNI ZAPLETI

Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni

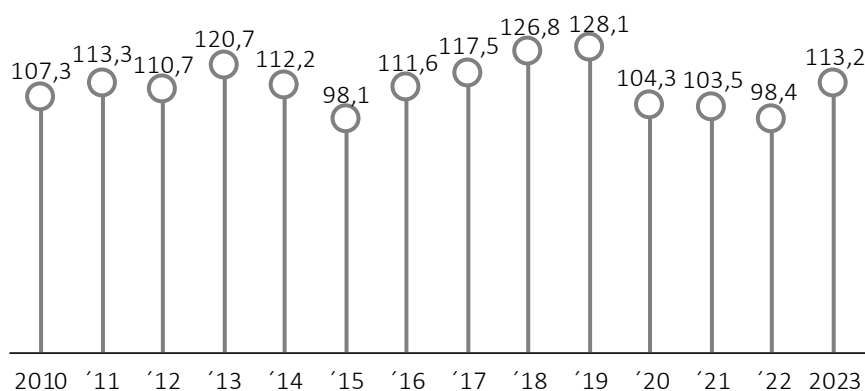
Stopnja hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni pri osebah, starih 15 let in več (Kazalnik 2.3.1)

Stopnja hospitalizacij (odpustov) zaradi sladkorne bolezni (glavna odpustna diagnoza ena od diagnoz MKB-10-AM:E10-E14) pri osebah, starih 15 let ali več.

V letu 2023 je bilo 2.044 hospitalizacij z glavno diagnozo »sladkorna bolezen« pri osebah, starih 15 let ali več, kar je 281 oseb več kot v letu 2022, kar pomeni 113,2 hospitalizacij na 100.000 prebivalcev Slovenije (v letu 2020 104,3, v 2014 112,2, v 2010 107,3) oziroma 1.617,9 na 100.000 oseb, ki prejemajo zdravila za sladkorno bolezen (v 2020 1580, v 2014 1902 in v letu 2010 2.049).

Slika 19: Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2023

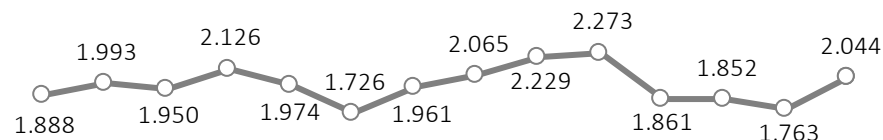
Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni pri osebah, starih 15 let in več, na 100.000 prebivalcev

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, BOIT, NIJZ in Prebivalci, SURS

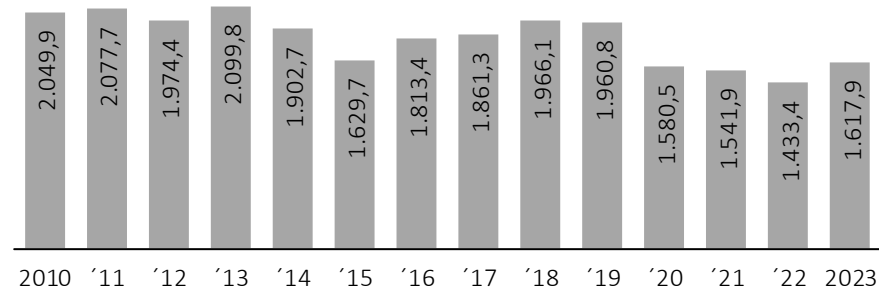
Slika 20: Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni in stopnja hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperглиkemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2010-2023

Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni pri osebah, starih 15 let in več, ki prejemajo antihiperглиkemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni, število

2010 '11 '12 '13 '14 '15 '16 '17 '18 '19 '20 '21 '22 2023

Stopnja hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni na 100.000 oseb starih 15 let in več, ki prejemajo antihiperглиkemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, BOIT, NIJZ in Prebivalci, SURS

Možganska kap

Letna incidenca možganske kapi pri osebah s sladkorno boleznijo na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo (Kazalnik 1.3.1)

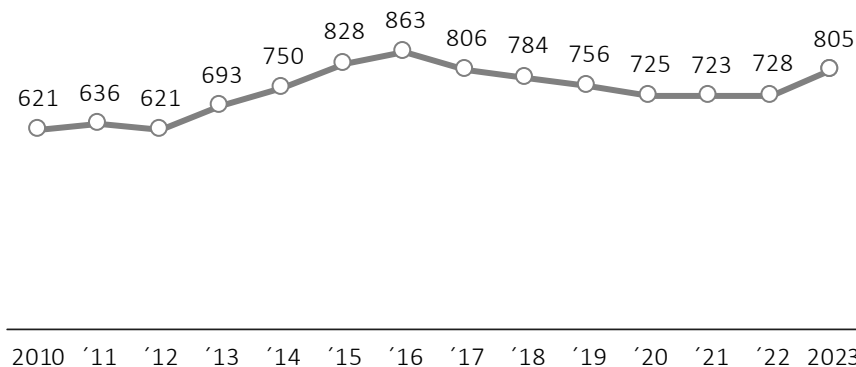
Število in letna incidenca novih primerov možganske kapi (ishemične ali hemoragične), ki so zahtevale hospitalizacijo, na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo, starih 15 let ali več, zdravljenih z antihiperглиkemiki za namen zdravljenja sladkorne bolezni, v opazovanem koledarskem letu.

Na novo je bilo v letu 2023 v bolnišnicah dokumentiranih 805 možganskih kapi (ishemičnih ali hemoragičnih) pri tistih osebah, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar je 80 več kot v letu 2020 (55 manj kot 2014 in 184 več kot v 2010). To pomeni 637,2 možganskih kapi na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v letu 2020 615,7, v letu 2014 722,9 in v letu 2010 674,2).

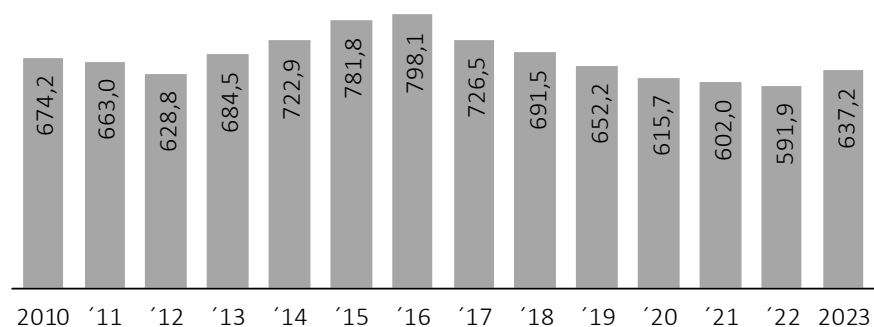
“Aktiven za svoje zdravje,
odgovoren do sebe
in drugih.”

Slika 21: Novi primeri možganske kapi, ki so zahtevale hospitalizacijo, pri osebah s sladkorno boleznijo, ter stopnja novih primerov možganske kapi na 100.000 oseb, ki prejema antihiperглиkemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2010-2023

Novi primeri možganske kapi, ki so zahtevale hospitalizacijo, število

Stopnja novih primerov možganske kapi na 100.000 oseb, ki prejema antihiperглиkemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni

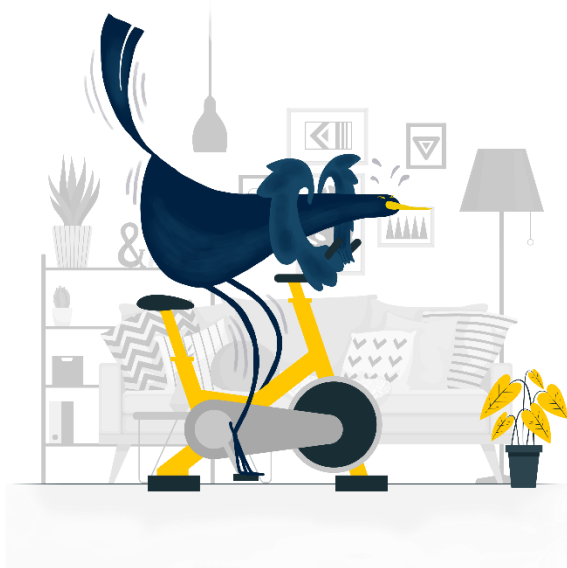
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, SPP – BO, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Miokardni infarkt

Letna incidenca miokardnega infarkta (vsi tipi) pri osebah s sladkorno boleznijo na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo (Kazalnik 1.3.2)

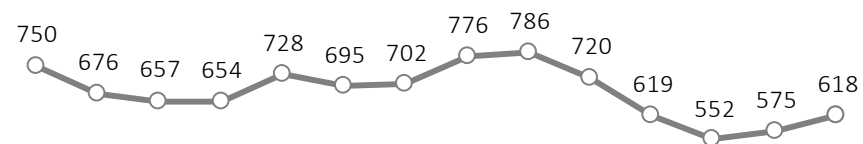
Število in letna incidenca novih primerov miokardnega infarkta (MI, vse vrste) pri osebah, ki se zdravijo z antihiperplikemiki za namen zdravljenja sladkorne bolezni, starih 15 let in več, na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo, zdravljenih z antihiperplikemiki za namen zdravljenja sladkorne bolezni, v opazovanem koledarskem letu.

Na novo je bilo v letu 2023 v bolnišnicah dokumentiranih 618 miokardnih infarktov pri osebah, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar je 1 manj kot v letu 2020 in 110 manj kot v 2014 in 132 manj kot v 2010. To pomeni 489,2 miokardnih infarktov na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v letu 2020 525,7, v 2014 701,7 in v letu 2010 814,3).

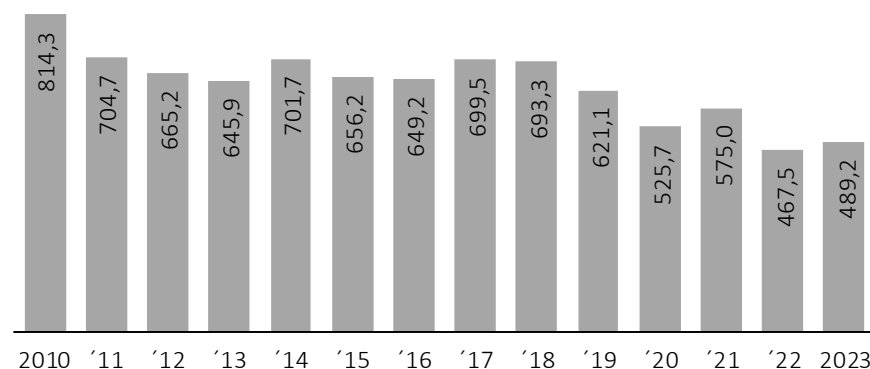
Slika 22: Novi primeri miokardnega infarkta pri osebah s sladkorno boleznijo, ter stopnja novih primerom miokardnega infarkta na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperplikemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2010-2023

Novi primeri miokardnega infarkta pri osebah s sladkorno boleznijo, število

2010 '11 '12 '13 '14 '15 '16 '17 '18 '19 '20 '21 '22 2023

Stopnja novih primerov miokardnega infarkta na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperplikemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, SPP – BO, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Amputacija noge nad gležnjem

Letna incidenca amputacije nad gležnjem pri osebah s sladkorno boleznijo na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo (visoka amputacija) (Kazalnik 1.3.3)

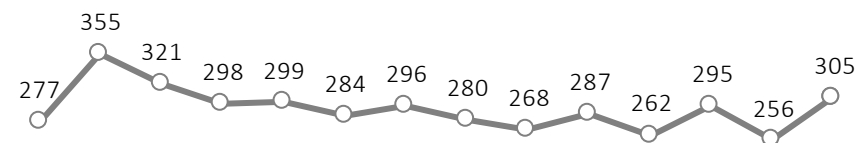
Število in letna incidenca amputacij nad gležnjem pri osebah, ki se zdravijo z antihiperглиkemiki za namen zdravljenja sladkorne bolezni, na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo ki se zdravijo z antihiperглиkemiki (visoka amputacija).

Na novo je bilo v letu 2023 opravljenih 305 amputacij noge nad gležnjem pri osebah, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar je 49 več kot v letu 2022 (43 več kot v 2020 in 6 več kot v 2014 in 28 manj kot v 2010). To pomeni 241,4 amputacij nad gležnjem na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v letu 2020 222,5, v 2014 288,2 in v letu 2010 300,8). Število in stopnja amputacij nad gležnjem po letu 2011 ima trend upadanja, izjeme so leta 2016, 2019, 2021 in 2023, kjer je viden letni porast.

“Sladkorna bolezen ne izbira!”

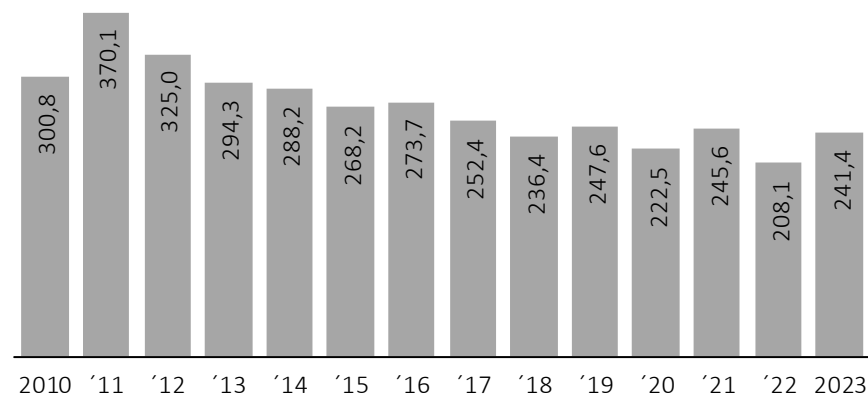
Slika 23: Novi primeri amputacij nad gležnjem pri osebah s sladkorno boleznijo, ter stopnja novih primerom amputacij nad gležnjem na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperглиkemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2010-2023

Novi primeri amputacij nad gležnjem pri osebah s sladkorno boleznijo, število

2010 '11 '12 '13 '14 '15 '16 '17 '18 '19 '20 '21 '22 2023

Stopnja novih primerom amputacij nad gležnjem na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperглиkemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, SPP – BO, NIUZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIUZ

Hipoglikemije

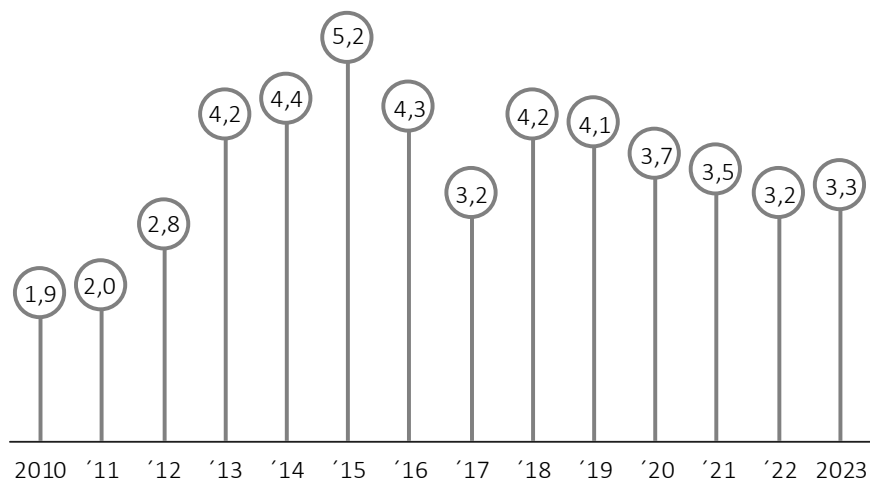
Stopnja hospitalizacij zaradi hipoglikemije (Kazalnik 1.3.4)

Stopnja hospitalizacij (odpustov) zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

V letu 2023 je bilo 59 hospitalizacij zaradi hipoglikemije kar je 1 več kot v letu 2022 (7 manj kot v letu 2020, 18 manj kot v letu 2014 in 25 več kot v letu 2010) med osebami, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar pomeni 46,7 hospitalizacij zaradi hipoglikemije na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili za namen zdravljenja sladkorne bolezni (v letu 2020 56,1, v 2014 74,2, v 2010 36,9) oziroma 3,3 hospitalizacije zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev Slovenije (v 2020 3,7, v 2014 4,2, v 2010 1,9).

Slika 24: Hospitalizacije zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2023

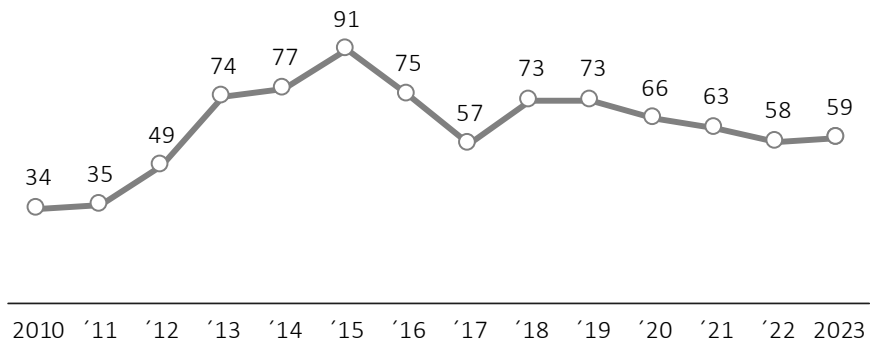
Hospitalizacije zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev

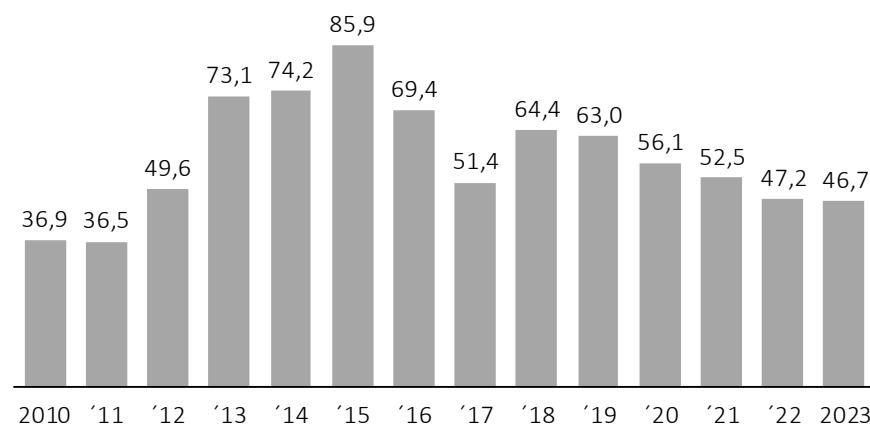
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

Slika 25: Hospitalizacije zaradi hipoglikemije na 100.000 prejemnikov antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2010-2023

Hospitalizacije zaradi hipoglikemije, število

Hospitalizacije zaradi hipoglikemije na 100.000 prejemnikov antihiperглиkemikov

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Diabetična ketoacidoza

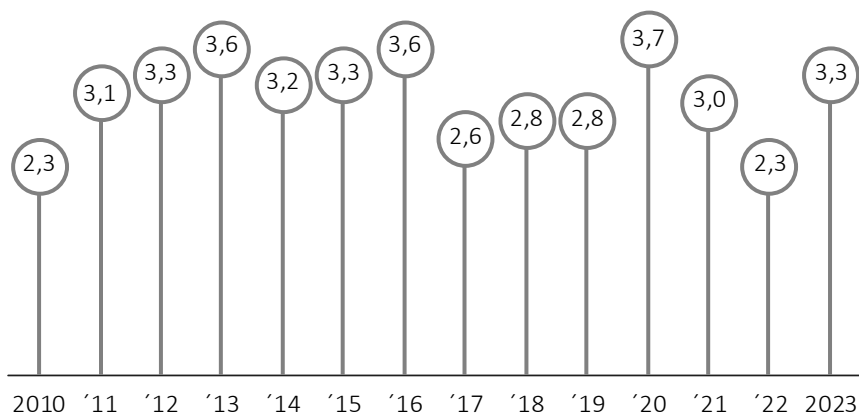
Stopnja hospitalizacij zaradi diabetične ketoacidoze (Kazalnik 1.3.5)

Stopnja hospitalizacij (odpustov) zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

V letu 2023 je bilo 59 hospitalizacij zaradi diabetične ketoacidoze, kar je 17 več kot v letu 2022 (7 manj kot v letu 2020, 2 več kot v letu 2014 in 19 več kot v letu 2010) med osebami, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar pomeni 46,7 hospitalizacij zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v 2020 56,1, v 2014 54,9, v 2010 43,4) oziroma 3,3 hospitalizacij zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev Slovenije (leta 2020 3,7, v letih 2014 3,2, v 2010 2,3).

Slika 26: Hospitalizacije zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2023

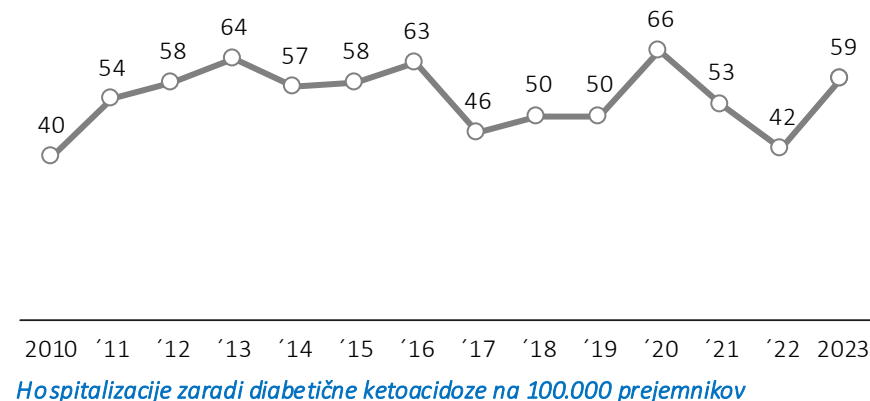
Hospitalizacije zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev

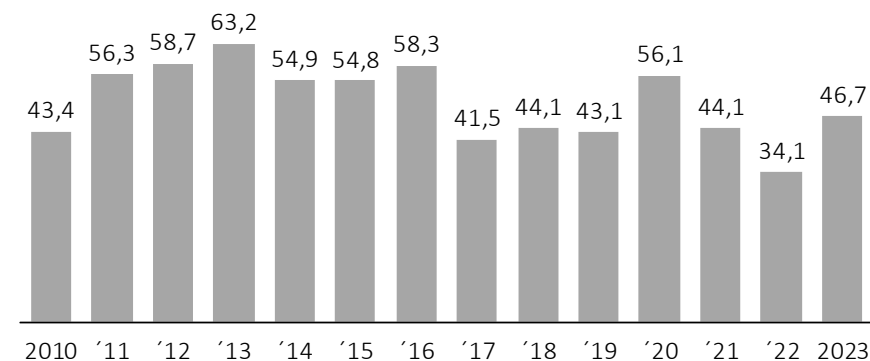
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

Slika 27: Hospitalizacije zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prejemnikov antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2010-2023

Hospitalizacije zaradi diabetične ketoacidoze, število

Hospitalizacije zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prejemnikov

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Diabetični aketotični hiperosmolarni sindrom

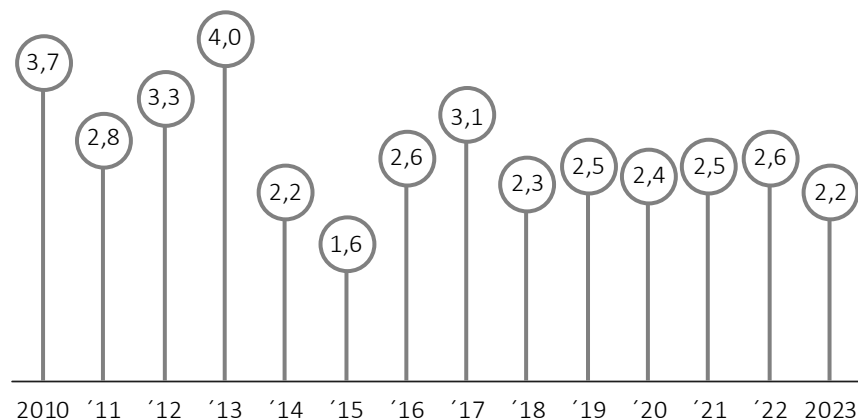
Stopnja hospitalizacij zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma (Kazalnik 1.3.6)

Stopnja hospitalizacij (odpustov) zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev v opazovanem letu.

V letu 2023 je bilo 40 hospitalizacij zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma, kar je 6 manj kot v letu 2022 (2 manj kot v 2020, 2 več kot v 2014 in 26 manj kot v letu 2010) med osebami, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar pomeni 31,7 hospitalizacij zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v letu 2020 35,7, v 2014 36,6 in v 2010 71,7) oziroma 2,2 hospitalizacij zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev Slovenije (v 2020 2,4, v 2014 2,2, v 2010 3,7). Število in incidenčna stopnja sta v zadnjih letih približno stabilni.

Slika 28: Hospitalizacije zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2023

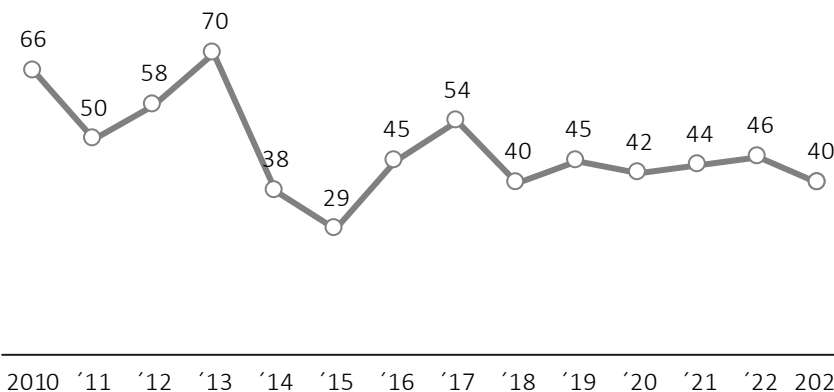
Hospitalizacije zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev

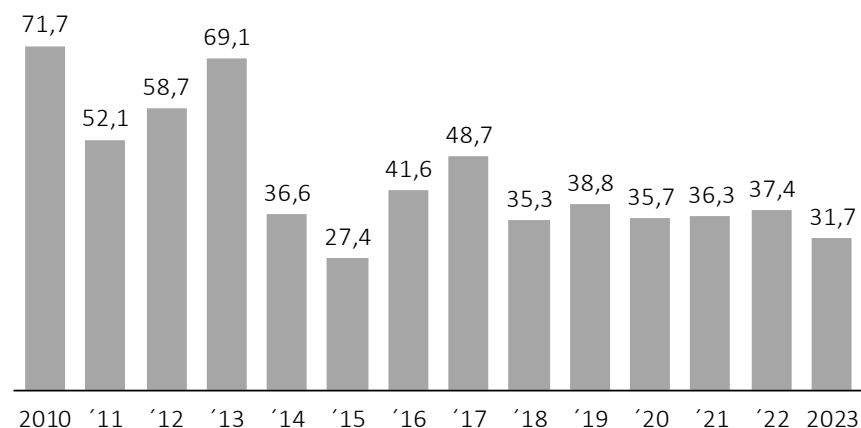
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

Slika 29: Hospitalizacije zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prejemnikov antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2010-2023

Hospitalizacije zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma, število

Hospitalizacije zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, za namen zdravljenja sladkorne bolezni

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

SLADKORNA BOLEZEN, DIALIZE IN TRANSPLANTACIJE

Sladkorna bolezen in zdravljenje z dializo

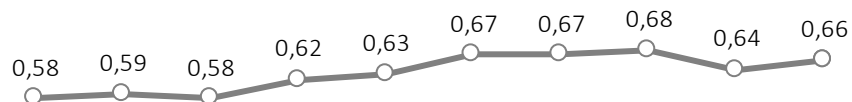
Osebe s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z dializo (Kazalnik 1.4.2)

Število in delež oseb, ki so v koledarskem prejemale antihiperглиkemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni in se hkrati zdravile z dializo, med vsemi osebami, ki so prejemale antihiperглиkemike.

V letu 2022 se je z dializo zdravilo 828 oseb (v letu 2020 782, v letu 2014 603) od 125.631 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili. Izraženo z deležem se je v letu 2023 zdravilo z dializo 0,66 oseb na 100 oseb, ki sladkorno boleznijo zdravijo z zdravili (v letu 2020 in 2019 0,67 in v letu 2014 0,58).

Slika 30: Osebe, zdravljene z dializo med osebami, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili Slovenija, 2014 – 2023

Delež oseb s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z dializo

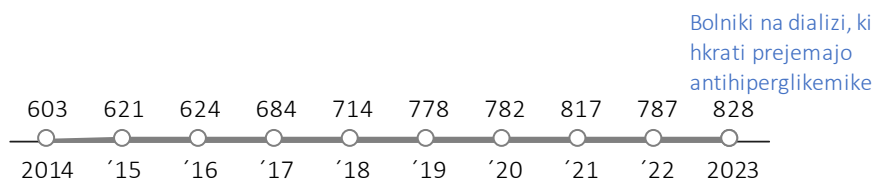
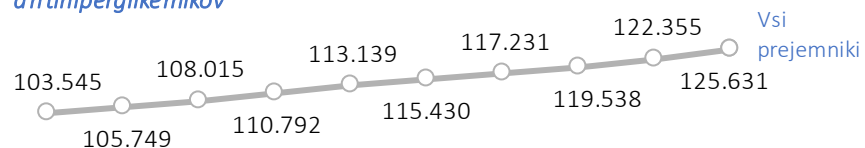

2014 '15 '16 '17 '18 '19 '20 '21 '22 2023

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Slika 31: Prejemniki antihiperглиkemikov ter bolniki na dializi, ki so hkrati prejemniki antihiperглиkemikov, Slovenija, 2014-2023

Prejemniki antihiperглиkemikov ter bolniki na dializi, ki so hkrati prejemniki antihiperглиkemikov

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Zdravljenje z dializo in sladkorna bolezen

Osebe s sladkorno boleznijo med osebami na dializi (Kazalnik 1.4.1)

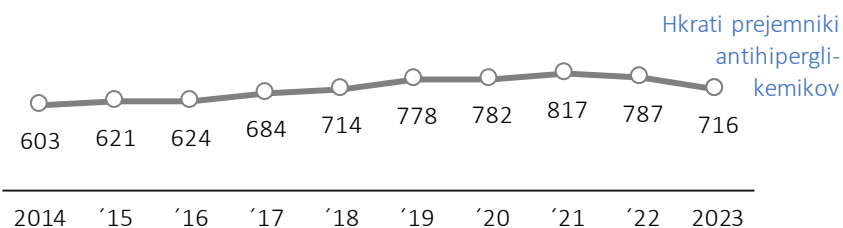
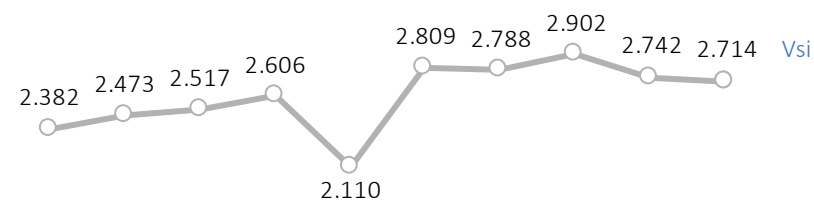
Število in delež oseb, ki so v koledarskem prejemale antihyperglikemike za namen zdravljenja sladkorne bolezni in se hkrati zdravile z dializo, med vsemi osebami, ki se zdravijo z dializo.

Vseh oseb, ki so se v letu 2023 zdravile z dializo, ne glede na vzrok je, 2.714 (v letu 2020 2788 in v letu 2014 2.382). Med njimi je torej 716 oseb, ki se hkrati zdravijo z antihyperglikemiki za namen zdravljenja sladkorne bolezni, kar pomeni 26,4 odstotka izmed tistih, ki se zdravijo z dializo (v letu 2020 28% in v letu 2014 25,3%).

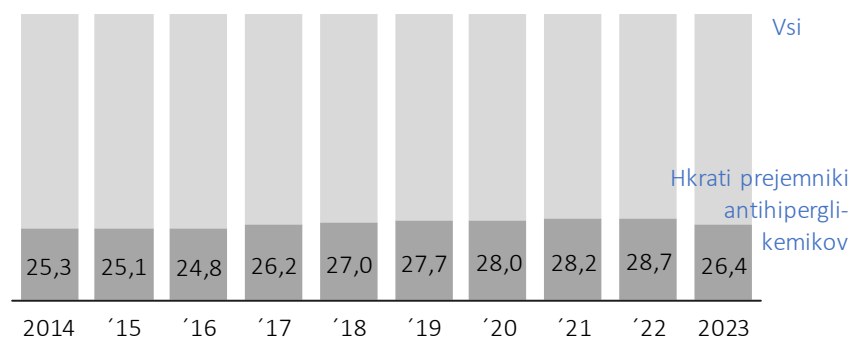

Slika 32: Osebe s sladkorno boleznijo, ki jo zdravijo z zdravili, med osebami na dializi, Slovenija, 2014-2023

Osebe s sladkorno boleznijo, ki jo zdravijo z zdravili, med osebami na dializi, število

Osebe s sladkorno boleznijo, ki jo zdravijo z zdravili, med osebami na dializi, delež

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Transplantacija ledvic ali ledvic in trebušne slinavke

Transplantacija ledvic ali ledvic in trebušne slinavke (1.4.3)

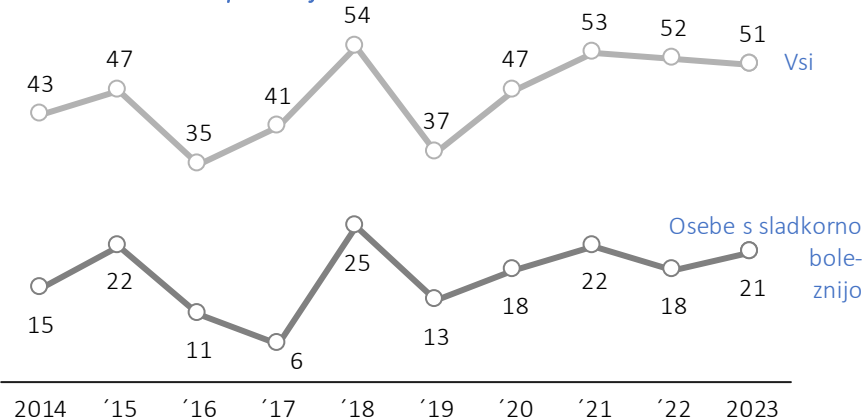
Število in delež oseb, ki so v tekočem letu imele transplantacijo ledvic ali ledvic s trebušno slinavko in so prejemale vsaj eno zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni med bolniki s transplantacijo., med osebami s transplantacijo.

Vseh oseb, ki so imele v letu 2023 opravljeno transplantacijo ledvic ne glede na vzrok je 51 (v 2020 47 in v 2014 43). Med njimi je 21 oseb, ki se hkrati zdravijo z zdravili za sladkorno bolezen, kar pomeni 41,2 odstotka (v letu 2020 38,3% in v 2014 34,9%).

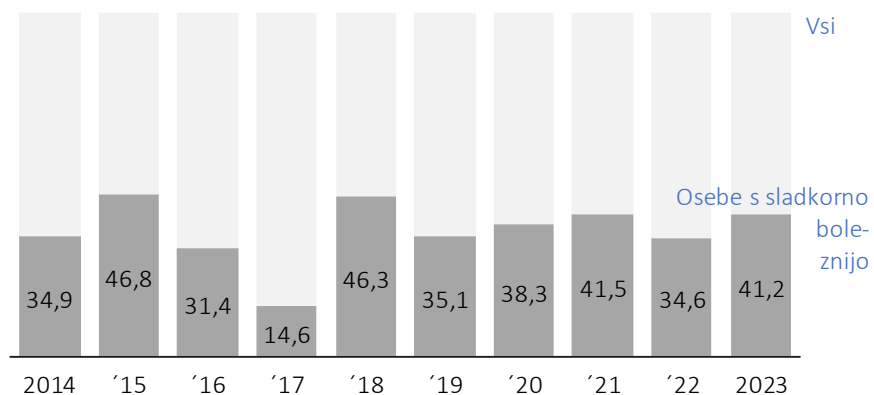

Slika 33: Osebe z na novo opravljeno transplantacijo ledvic ali ledvic in trebušne slinavke, ki imajo tudi sladkorno bolezen, zaradi katere se zdravijo z zdravili, med vsemi osebami z na novo opravljeno transplantacijo ledvic ali ledvic in trebušne slinavke, Slovenija, 2014-2023

Število oseb na transplantaciji *

Delež oseb na transplantaciji *

* transplantacije ledvic ali ledvic in trebušne slinavke

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

UMRLJIVOST

Umrljivost

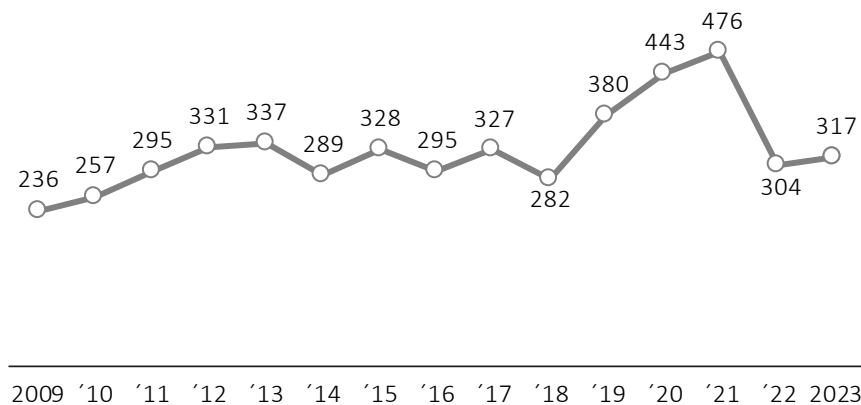
Standardizirana stopnja umrljivosti (SSU) zaradi sladkorne bolezni (E10-E14) na 100.000 prebivalcev (Kazalnik 1.5.1)

Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni (E10-E14) na 100.000 prebivalcev je starostno standardizirana stopnja umrljivosti z uporabo direktne metode standardizacije in Evropske standardne populacije (ESP).

V letu 2023 je število umrlih zaradi sladkorne bolezni kot osnovnega vzroka smrti 317 (v letu 2020 443, v letu 2014 289 in v letu 2010 257). Standardizirana stopnja umrljivosti v Sloveniji zaradi sladkorne bolezni kot osnovnega vzroka smrti je 13,6 (v letu 2020 20,1, v 2014 15,2, v 2010 14,3).

Slika 34: Umrljivosti zaradi sladkorne bolezni, Slovenija, 2009 -2023

Umrljivost zaradi sladkorne bolezni, število umrlih

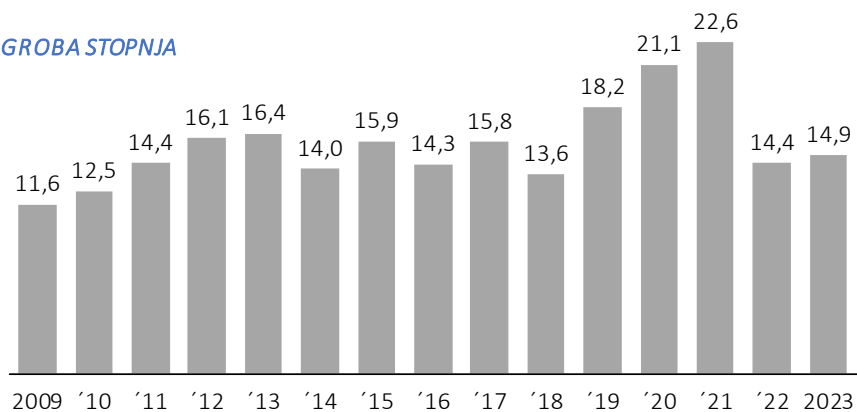

Vir: Zdravniško poročilo o umrli osebi, NIJZ in Prebivalstvo, SURS

Slika 35: Umrljivosti zaradi sladkorne bolezni, groba in standardizirana stopnja, Slovenija, 2009 - 2023

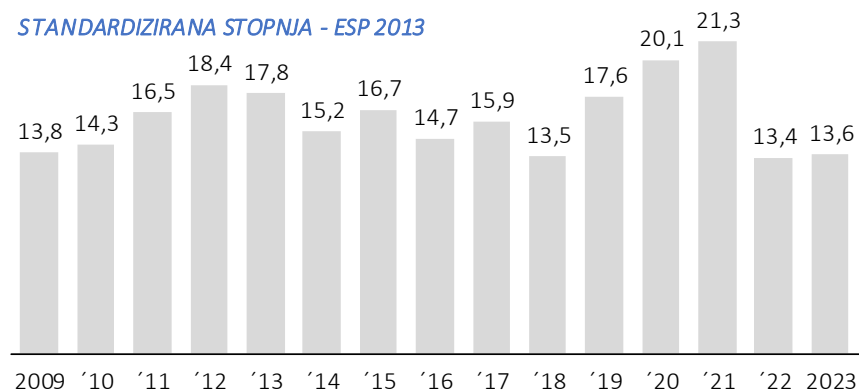
Stopnje umrljivosti zaradi sladkorne bolezni (osnovni vzrok smrti), na 100.000 prebivalcev

GROBA STOPNJA

Vir: Zdravniško poročilo o umrli osebi, NIJZ in Prebivalstvo, SURS

STANDARDIZIRANA STOPNJA - ESP 2013

ZDRAVILA

Zdravila za sladkorno bolezen

Zavarovane osebe s sladkorno boleznijo, zdravljene z antihyperglikemiki (Kazalnik 2.1.1)

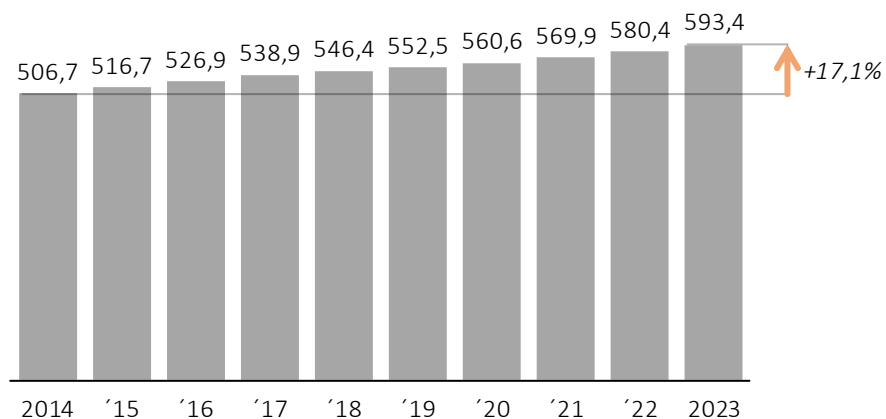
Zavarovane osebe, ki so v koledarskem letu prejele vsaj eno zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni (antihyperglikemik) za namen zdravljenja sladkorne bolezni na 10.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

Število oseb, ki so v tekočem koledarskem letu prejele zdravila iz ATC podskupina A10 za namen zdravljenja sladkorne bolezni in ki so hkrati vključene v obvezno zdravstveno zavarovanje, je v letu 2023 125.631, kar je 8400 več kot v letu 2020 in 22.086 več kot v letu 2014. Na 10.000 zavarovanih oseb je torej v letu 2023 593,4 takšnih, ki so prejele zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni.

Slika 36: Zavarovane osebe, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, Slovenija, 2014 – 2023

Zavarovane osebe, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili
na 10.000 oseb z OZZ

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZ

Zdravljenje z metforminom

Osebe s sladkorno boleznijo, ki so se v tekočem letu zdravili z metforminom samostojno ali v kombinaciji z drugimi antihiperглиkemiki (Kazalnik 2.1.6)

Osebe s sladkorno boleznijo, ki so v koledarskem letu vsaj enkrat prejeli metformin v monoterapiji ali v kombinaciji z drugimi antihiperглиkemiki (antihiperглиkemiki iz ATC skupine A10BA in A10BD {02, 03, 05, 07, 08, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 23}, na 10.000 prejemnikov antihiperглиkemikov.

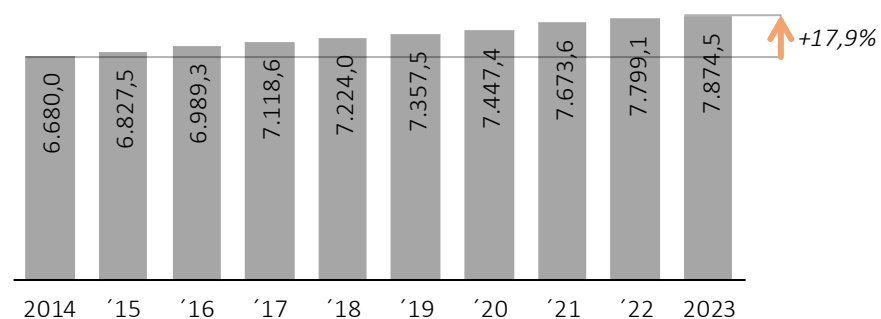
Metformin je temeljno zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni tipa 2. Za zdravljenje drugih stanj se uporablja le izjemoma, zato smo privzeli, da gre za osebe s sladkorno boleznijo.

Med 10.000 osebami s sladkorno boleznijo, ki prejemajo antihiperглиkemike, je v povprečju v letu 2023 zdravljenje z metforminom prejelo 7.874 oseb, kar je za 17,9% več kot v letu 2014, ko jih je bilo 6.680.

Slika 37: Zdravljenje sladkorne bolezni z metforminom, na 10.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, Slovenija, 2014-2023

Osebe, ki sladkorno bolezen zdravijo z metforminom na 10.000 prejemnikov

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihipertenzivi

Osebe s sladkorno boleznijo, zdravljene z antihiperglikemiki in antihipertenzivi (Kazalnik 2.1.10)

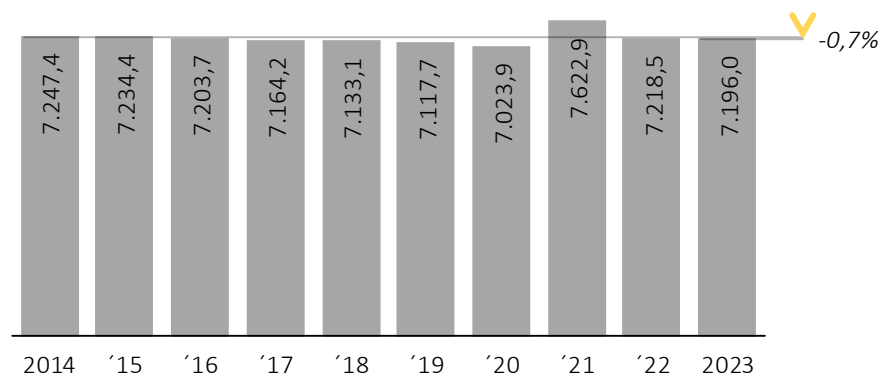
Osebe s sladkorno boleznijo, ki so hkrati prejemniki antihiperglikemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni in ACE zaviralcev ali A2 antagonistov v monoterapiji ali v kombinaciji z drugimi antihipertenzivi (A10 in hkrati C09A ali C09B ali C09C ali C09AD) na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov.

Med 10.000 osebami s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z antihiperglikemiki za namen zdravljenja sladkorne bolezni, je v povprečju v letu 2023 zdravljenje tako z antihiperglikemikom kot z antihiperlipemikom prejelo 7.196 oseb kar je manj kot v letu 2014, ko jih je bilo 7.247. Na splošno na povprečju Slovenije v primerjavi z letom 2014 je število oseb manjše in sicer za 0,7%.

Slika 38: Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihipertenzivi hkrati, na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2014-2023

Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihipertenzivi hkrati, na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Zdravljenje z antihiperглиkemiki in antihiperlipemiki

Osebe s sladkorno boleznijo, zdravljeni z antihiperглиkemiki in antihiperlipemiki (Kazalnik 2.1.11)

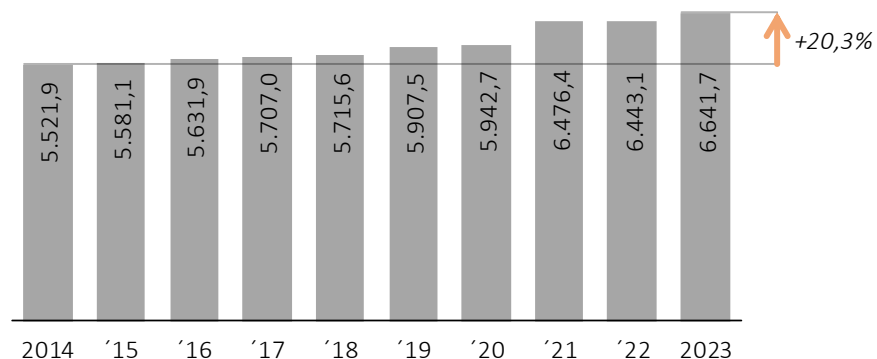
Osebe s sladkorno boleznijo, ki so hkrati prejemniki antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni in antihiperlipemikov v monoterapiji ali v kombinaciji (A10 in hkrati C10AA ali C10B) na 10.000 prejemnikov antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni.

Med 10.000 osebami s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z antihiperглиkemiki, je v povprečju v letu 2023 zdravljenje tako z antihiperглиkemikom kot z antihiperlipemikom prejelo 6.642 oseb, kar je več kot v letu 2014, ko jih je bilo 5.522.

Slika 39: Zdravljenje z antihiperглиkemiki za namen zdravljenja sladkorne bolezni in antihiperlipemiki hkrati, na 10.000 prejemnikov antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2014-2023

Zdravljenje z antihiperглиkemiki za namen zdravljenja sladkorne bolezni in antihiperlipemiki hkrati, na 10.000 prejemnikov antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Izdatki za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni

Izdatki za zdravila iz skupine ATC A 10 (Kazalnik 2.1.12)

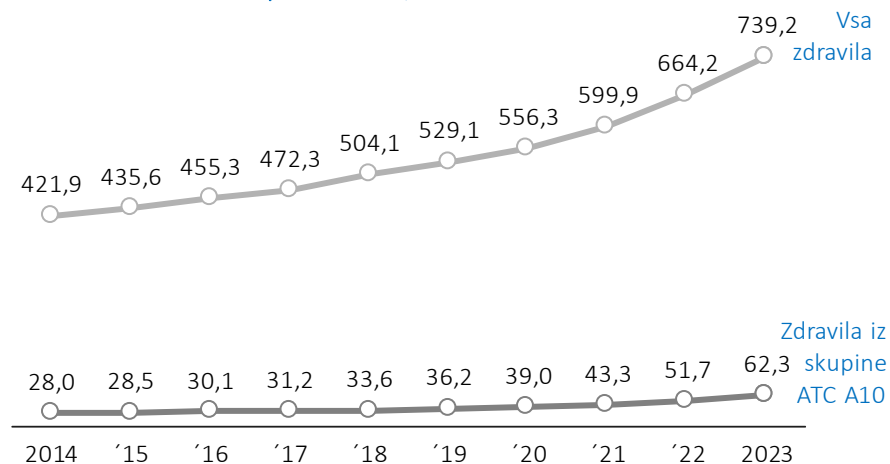
Odstotek izdatkov za zdravila iz skupine ATC A10 v vseh izdatkih za zdravila na recept.

Izdatek ZZS za zdravila iz razreda po ATC klasifikaciji A10 je bil v letu 2023 62,31 milijonov EUR (v letu 2020 39,0, v letu 2018 33,61, v letu 2014 28,04), kar predstavlja 8,43% celotnih izdatkov za zdravila (v letu 2020 7,02%, v 2018 6,67%, v 2014 6,65%). Glede na širjenje indikacij in dejanske uporabe zdravil iz skupine agonistov receptorjev GLP-1 (A10BJ) ali zaviralcev SGLT2 (A10BK) za zdravljenje drugih bolezni od leta 2021 dalje, ti izdatki ne prikazujejo več le izdatkov zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni.

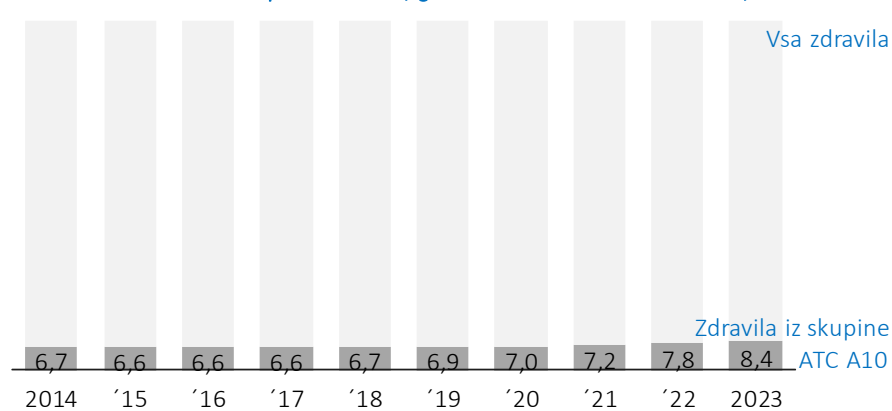

Slika 40: Izdatki za zdravila iz skupine ATC A10, Slovenija, 2014-2023

Izdatki za zdravila iz skupine ATC A10, v mio EUR

Izdatki za zdravila iz skupine ATC A10, glede na vse izdatke za zdravila, v %

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

Uporaba diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi

Osebe s sladkorno boleznijo, ki so v tekočem letu prejemale diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi (Kazalnik 2.2.1)

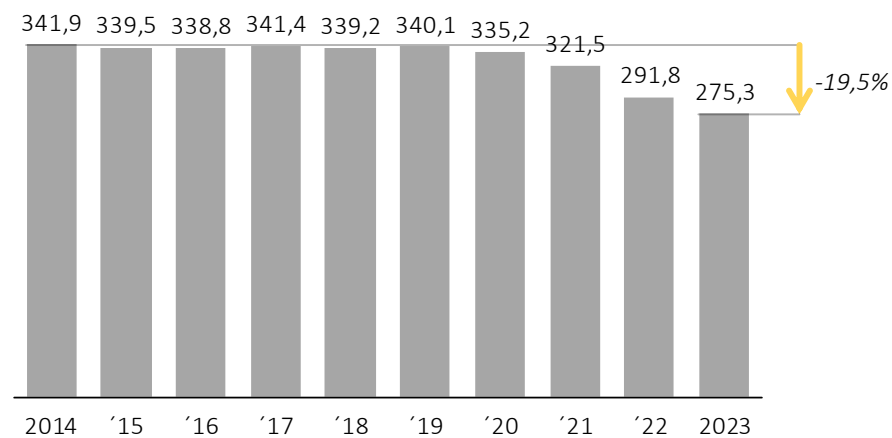
Število oseb s sladkorno boleznijo, ki so v tekočem letu prejele vsaj eno naročilnico za diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi (Medicinski pripomoček s šifro 1232) na 1.000 prejemnikov antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni.

Izmed 1000 oseb, ki za sladkorno bolezen prejemale zdravljenje za namen zdravljenja sladkorne bolezni, je v breme ZZS diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi v letu 2023 prejelo v povprečju 275,3 oseb, v letu 2020 335,2, v 2019 340,1 in v 2014 341,9. Glede na leto 2020 se je v povprečju uporaba trakov za merilnik glukoze v krvi zmanjšala na račun uvedbe drugega medicinskega pripomočka.

Slika 41: Uporaba diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi, na 1.000 prejemnikov antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2014-2023

Uporaba diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi, na 1.000 prejemnikov antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev

Uporaba diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi - število na osebo

Število izdanih diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi (Kazalnik 2.2.2)

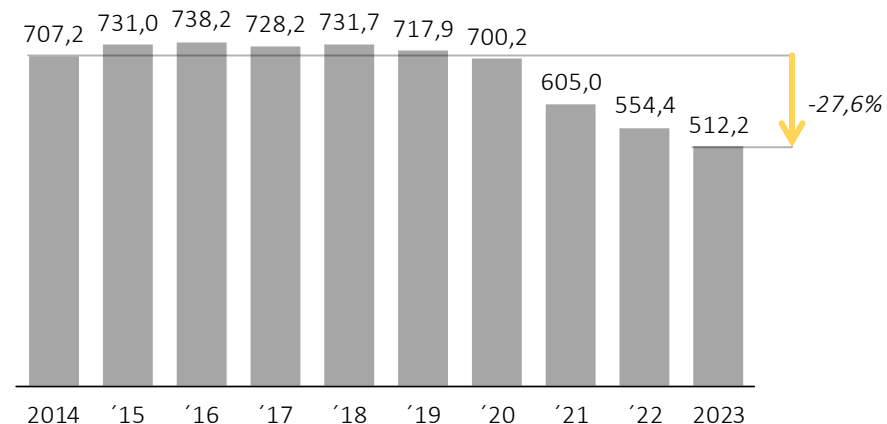
Število kosov izdanih diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi (Medicinski pripomoček s šifro 1232) na osebo, ki je prejela diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi.

Osebam, ki so v breme ZZZS prejele diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi v 2023, je bilo v povprečju izdanih 512,2 diagnostičnih trakov v celotnem koledarskem letu, v letu 2020 700, 2, v letu 2019 717,9 in v letu 2014 707,2. V povprečju se je v primerjavi z letom 2014 uporaba diagnostičnih trakov, ki jih dobi posameznik v koledarskem letu zmanjšala za 27,6%. Glede na leto 2020 se je v povprečju uporaba trakov za merilnik glukoze v krvi zmanjšala na račun uvedbe drugega medicinskega pripomočka.

Slika 42: Uporaba diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi, letno na enega prejemnika diagnostičnih trakov, Slovenija, 2014-2023

Uporaba diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi, letno na enega prejemnika diagnostičnih trakov

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS

Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje glukoze pri otrocih in mladostnikih

Otroci in mladostniki s sladkorno boleznijo, stari do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze (Kazalnik 2.2.5)

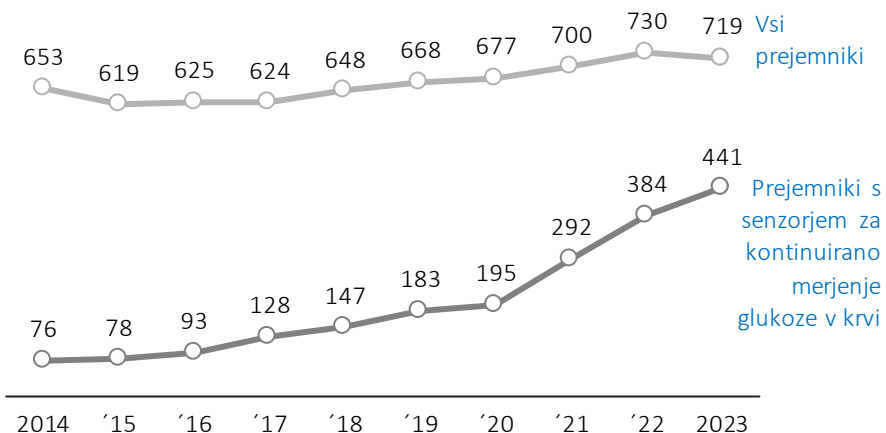
Število in delež oseb s sladkorno boleznijo, starih do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze (Medicinski pripomoček s šifro 1247) med prejemniki antihiperглиkemikov do 18 leta.

V letu 2023 je senzor za kontinuirano merjenje glukoze prejelo 441 otrok oziroma mladostnikov, starih do 18 let (v letu 2020 195, v 2019 183, v 2018 147, v 2014 76), kar pomeni 61,3 odstotkov med vsemi osebami, ki so mlajše od 18 let in prejemajo zdravila za sladkorno bolezen (v 2020 28,8, v 2018 22,7%, v 2014 11,6%).

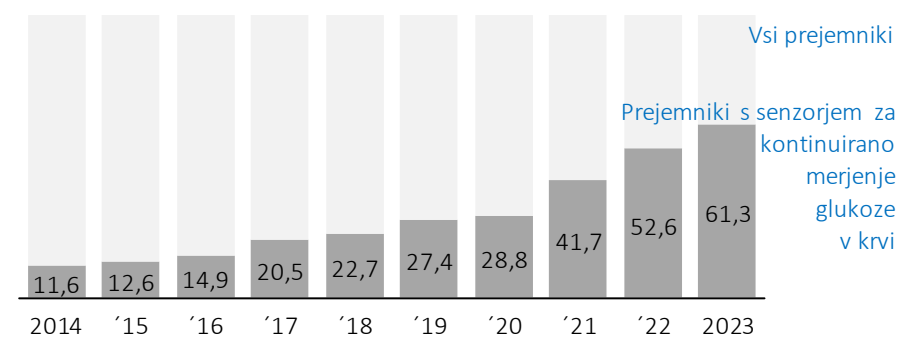

Slika 43: Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihiperглиkemikov do 18 let, Slovenija, 2014-2023

Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihiperглиkemikov do 18 let, število

Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihiperглиkemikov do 18 let, delež

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje glukoze med odraslimi osebami s sladkorno boleznijo

Osebe s sladkorno boleznijo, stare 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejele senzor za kontinuirano merjenje glukoze (Kazalnik 2.2.6)

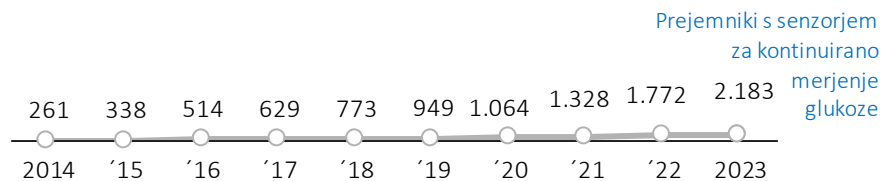
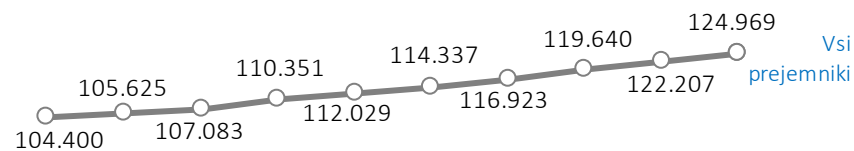
Število in delež oseb s sladkorno boleznijo, starih 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejele senzor za kontinuirano merjenje glukoze (Medicinski pripomoček s šifro 1247) med prejemniki antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, starih 18 let in več.

V letu 2022 je senzor za kontinuirano merjenje glukoze prejelo 2.183 odraslih (v 2019 949, v 2018 773, v 2014 261), kar pomeni 1,75 odstotkov med vsemi osebami, ki so starejše od 18 let in prejemajo zdravila za sladkorno bolezen (v 2020 0,91%, v 2014 0,25%). Število oseb se iz leta v leto povečuje, delež pa je pričakovano majhen, predvsem glede na majhen delež sladkorne bolezni tipa 1 (pri katerih je indicirana uporaba senzorja) med odraslimi osebami s sladkorno boleznijo.

Slika 44: Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje pri odraslih od 18 let dalje med odraslimi prejemniki antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2014-2023

Uporaba senzorja za kontinuirano merjenje pri odraslih od 18 let dalje med odraslimi prejemniki antihiperглиkemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, število

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Zdravljenje z inzulinsko črpalko pri otrocih in mladostnikih

Osebe s sladkorno boleznijo stare do 18 let, ki se zdravijo z inzulinsko črpalko (Kazalnik 2.2.7)

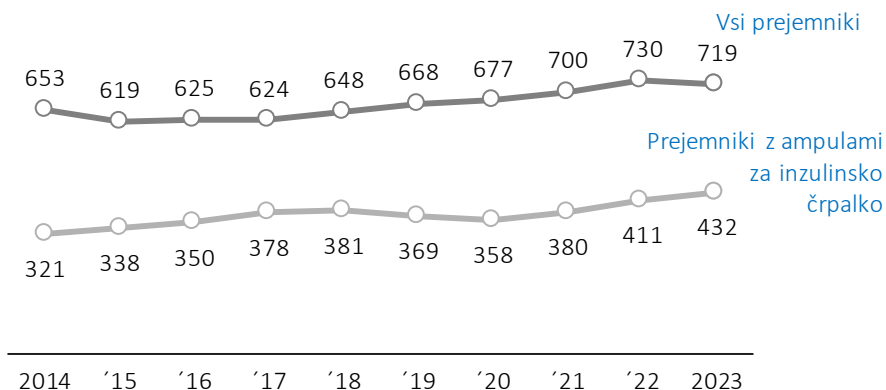
Število in delež oseb s sladkorno boleznijo do 18 let, ki so v koledarskem letu prejele vsaj eno naročilnico za ampule za inzulinsko črpalko (Medicinski pripomoček s šifro 1244) med prejemniki antihyperglikemikov do 18 let. Uporaba ampul za inzulinsko črpalko je označevalec trajnega zdravljenja z inzulinsko črpalko.

V letu 2023 je inzulinsko črpalko uporabljalo 432 otrok oziroma mladostnikov, starih do 18 let (v letu 2020 358, v 2019 369, v 2014 321), kar pomeni 60,1 odstotkov med vsemi osebami, ki so mlajše od 18 let in prejemajo zdravila za sladkorno bolezen (v 2020 52,9, v 2019 55,2% in v 2014 49,2%).

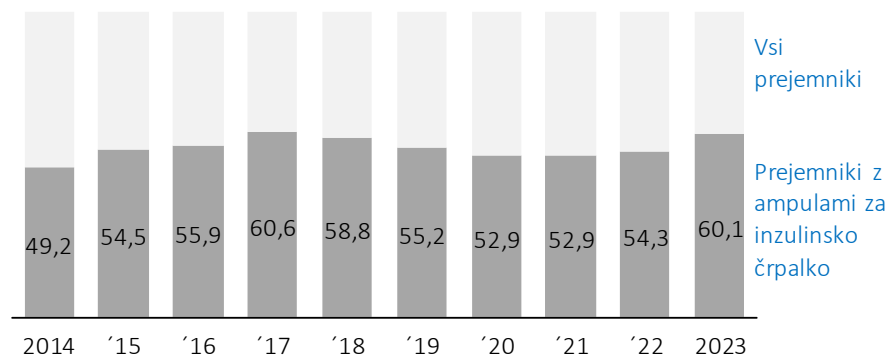

Slika 45: Uporaba inzulinske črpalke pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihyperglikemikov do 18 let, Slovenija, 2014-2023

Uporaba inzulinske črpalke pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihyperglikemikov do 18 let, število

Uporaba inzulinske črpalke pri otrocih in mladostnikih do starosti 18 let med prejemniki antihyperglikemikov do 18 let, delež

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Zdravljenje z inzulinsko črpalko med odraslimi osebami s sladkorno boleznijo

Osebe s sladkorno boleznijo, stare 18 let in več, ki se zdravijo z inzulinsko črpalko (Kazalnik 2.2.8)

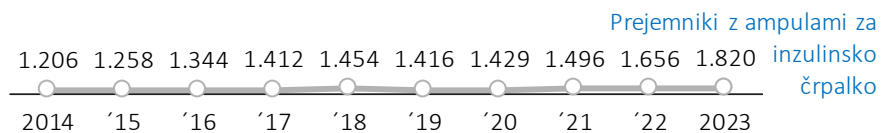
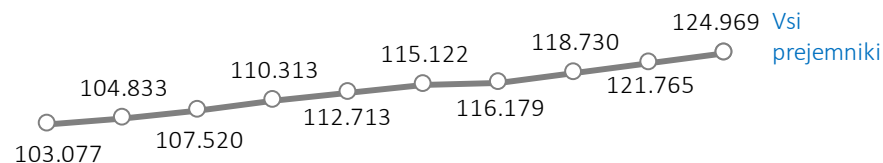
Število in delež oseb s sladkorno boleznijo, starih 18 let in več, ki so v koledarskem letu vsaj enkrat prejele ampule za inzulinsko črpalko (Medicinski pripomoček s šifro 1244) med prejemniki antihiperglikemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, starih 18 let in več. Uporaba ampul za inzulinsko črpalko je označevalec trajnega zdravljenja z inzulinsko črpalko

V letu 2023 se je z inzulinsko črpalko zdravilo 1.820 odraslih (v 2020 1.429, v 2019 1.416, v 2014 1.206), kar pomeni 1,46 odstotkov med vsemi osebami, ki so starejše od 18 let in prejemajo zdravila za sladkorno bolezen (enako tudi v letu 2020 in 2019, v 2018 1,29%, v 2014 1,17%). Število je približno stabilno, delež pa je pričakovano majhen, predvsem glede na majhen delež sladkorne bolezni tipa 1 (pri katerih se uporablja zdravljenje z inzulinsko črpalko) med odraslimi osebami s sladkorno boleznijo.

Slika 46: Uporaba inzulinske črpalke pri odraslih od 18 let dalje, med odraslimi prejemniki antihiperglikemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, Slovenija, 2014-2023

Uporaba inzulinske črpalke pri odraslih od 18 let dalje, med odraslimi prejemniki antihiperglikemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni, število

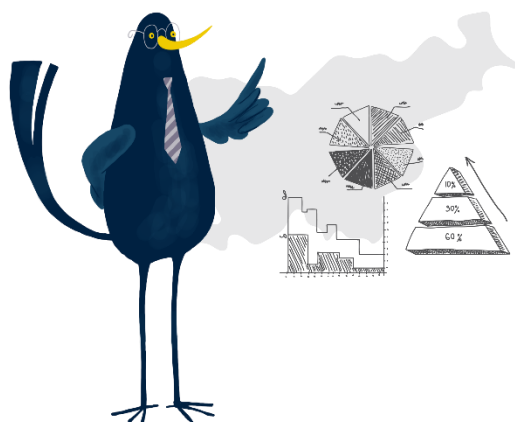
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Izdatki za medicinske pripomočke pri sladkorni bolezni

Izdatki za medicinske pripomočke pri sladkorni bolezni (Kazalnik 2.2.9)

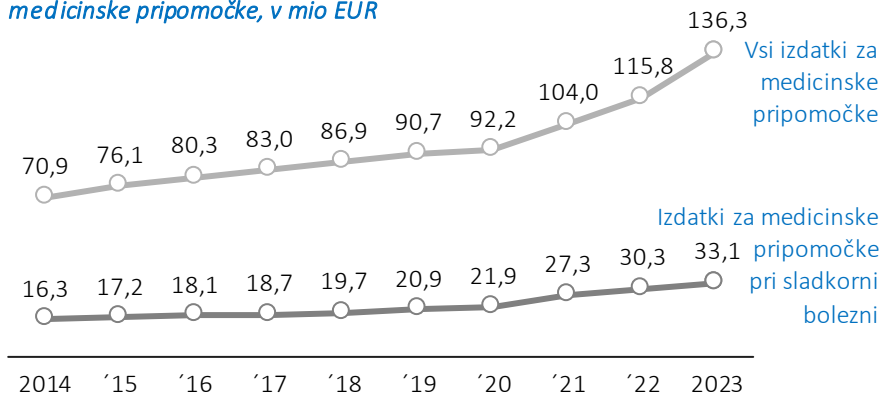
Delež izdatkov za medicinske pripomočke pri sladkorni bolezni glede na vse izdatke za medicinske pripomočke.

Izdatek ZZS za medicinske pripomočke za zdravljenje sladkorne bolezni je bil v letu 2023 33,08 milijonov EUR (v letu 2020 21,88, v 2019 20,85, in v letu 2014 16,30), kar predstavlja 24,24 celotnih izdatkov za zdravila (v letu 2020 23,74, v 2018 22,7%, v letu 2014 23%). Izdatki za medicinske pripomočke se iz leta v leto povečujejo, glede na leto 2021 pa se je znatno zmanjšal delež glede na celotne izdatke na račun strmega povečevanja izdatkov za medicinske pripomočke, ki niso povezani s sladkorno boleznijo.

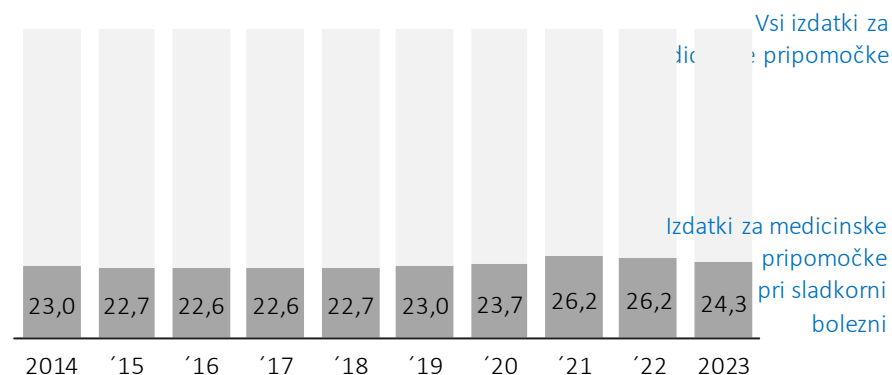

Slika 47: Odstotek izdatkov medicinskih pripomočkov pri sladkorni bolezni med celotnimi izdatki za medicinske pripomočke, Slovenija, 2014-2023

Izdatki za medicinske pripomočke pri sladkorni bolezni med celotnimi izdatki za medicinske pripomočke, v mio EUR

Izdatki za medicinske pripomočke pri sladkorni bolezni med celotnimi izdatki za medicinske pripomočke, v odstotkih

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

ZDRAVSTVENI SISTEM

Ambulanta družinske medicine, kjer je vključena diplomirana medicinska sestra

Ambulanta družinske medicine – delo diplomirane medicinske sestre (Kazalnik 2.4.1)

Število ambulant družinske medicine z diplomirano medicinsko sestro, preračunano na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

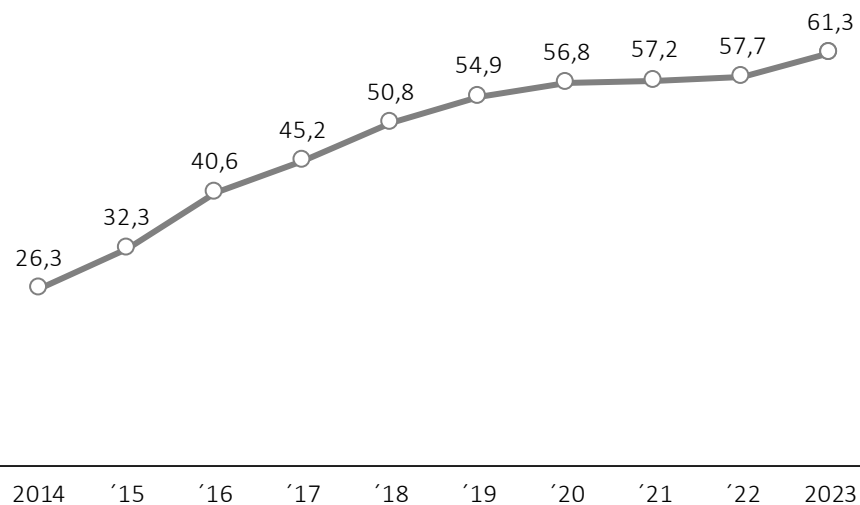
V letu 2023 je bilo 911 ambulant družinske medicine, kjer je bila vključena diplomirana medicinska sestra (v letu 2020 824, v 2019 804, v 2018 737), kar pomeni na nivoju Slovenije v povprečju 61,3 ambulant na 100.000 oseb z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem.

Slika 48: Ambulante družinske medicine z diplomirano medicinsko sestro na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem, Slovenija, 2014 - 2023

Ambulante družinske medicine z diplomirano medicinsko sestro

na 100.000 oseb z OZZ,
v starosti 30 let in več

Vir: Pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev in Evidence OZZ, ZZZS

Diabetološke ambulante

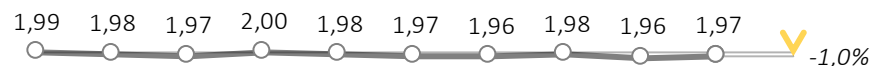
Diabetološke ambulante (Kazalnik 2.4.2)

Število pogodbenih timov v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti diabetologije (VZD 249 216) na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

V letu 2023 je bilo v Sloveniji 41,75 diabetoloških timov (v letu 2020 41,24, v 2019 41,18 in v 2014 40,66), kar pomeni na nivoju Slovenije v povprečju 2,0 diabetološka tima na 100.000 oseb z OZZ.

Slika 49: Timi v dejavnosti diabetologije na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem, Slovenija, 2014 - 2023

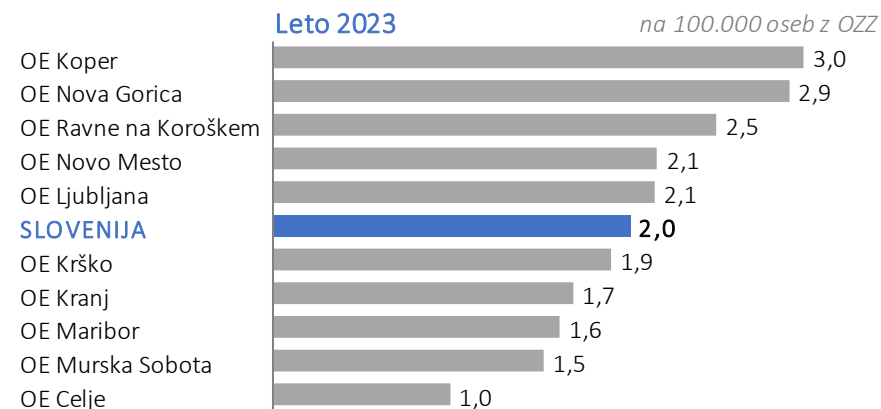
Timi v dejavnosti diabetologije na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem

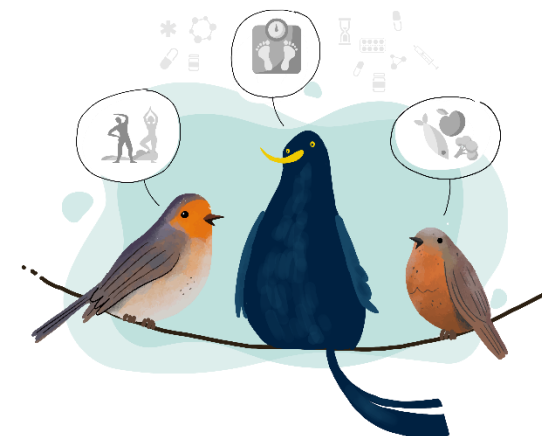
2014 '15 '16 '17 '18 '19 '20 '21 '22 2023

Vir: Pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev in Evidence OZZ, ZZS

Slika 50: Timi v dejavnosti diabetologije na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem po območnih enotah ZZS, 2023

Vir: Pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev in Evidence OZZ, ZZS

DIABETIČNA RETINOPATIJA

Presejanje za diabetično retinopatijo

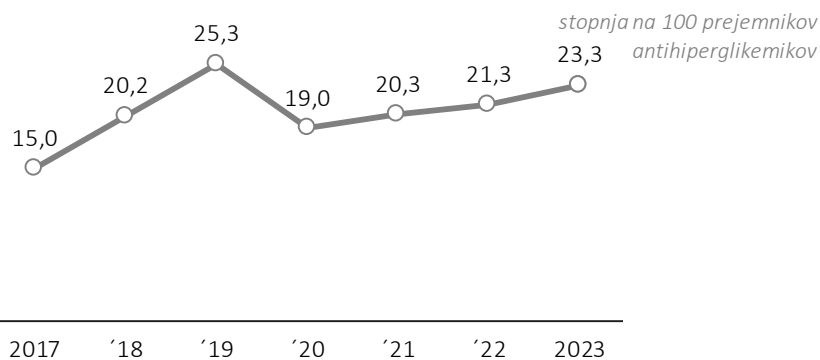
Osebe s sladkorno boleznijo, ki so vključene v državni program presejanja za diabetično retinopatijo (Kazalnik 2.5.1)

Število in delež oseb s sladkorno boleznijo, ki so bili vključene v državni program presejanja za diabetično retinopatijo (storitev E0627) v tekočem letu, na 100 prejemnikov antihiperglikemikov za namen zdravljenja sladkorne bolezni.

V letu 2023 je bilo v Centrih za diabetično retinopatijo pregledanih 29.323 oseb s sladkorno boleznijo (v letu 2020 22.259, v 2019 29.257 in v 2017 16.645), ki so opravili 30.345 pregledov (v letu 2020 22.661, v 2019 30.015, v 2018 23.748, v 2017 17.289). To pomeni 23,3% vseh oseb, ki se zaradi sladkorne bolezni zdravijo z zdravili. V letu 2020 in v letu 2021 sta tako število kot delež pomembno nižja kot v 2019. Tudi v 2019, ko ni bilo vpliva pandemije covid-19, in so podatki najugodnejši, je bil zajem oseb s sladkorno boleznijo v državni program presejanja za diabetično retinopatijo bistveno nižji od željenega.

Slika 51: Osebe s sladkorno boleznijo, ki so, vključene v državni program presejanja za diabetično retinopatijo, glede na št. prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2017-2023

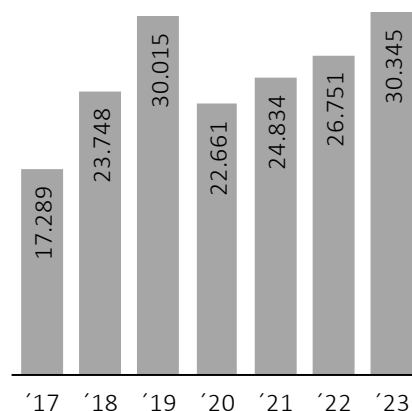
Osebe s sladkorno boleznijo, ki so, vključene v državni program presejanja za diabetično retinopatijo, glede na število prejemnikov antihiperglikemikov

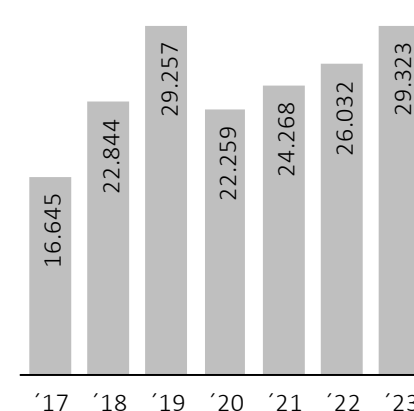
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Slika 52: Osebe s sladkorno boleznijo, ki so vključene v državni program presejanja za diabetično retinopatijo, Slovenija, 2017 – 2023

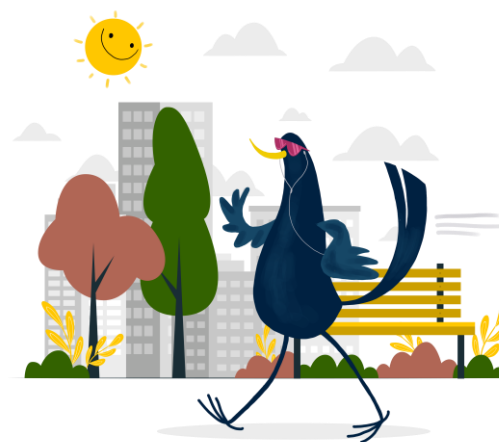
Opravljeni pregledi, število

Pregledane osebe, število

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Kazalo slik

SLIKA 1: NOVI PREJEMNIKI ZDRAVIL IZ SKUPINE ATC A10 ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, PO SPOLU, SLOVENIJA, 2012-2023	3
SLIKA 2: PREBIVALCI, STARI 15 LET IN VEČ, KI IMAJO SLADKORNO BOLEZEN, PO SPOLU, SLOVENIJA, 2007, 2014, 2019.....	8
SLIKA 3: PREBIVALCI, STARI 15 LET IN VEČ, KI IMAJO SLADKORNO BOLEZEN, SLOVENIJA IN UE, 2019.....	8
SLIKA 4: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNIJO, KI PREJEMAJO ANTIHIPERGLIKEMIKE ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, STAROST 20-79 LET, PO STATISTIČNIH REGIJAH, 2023.....	9
SLIKA 5: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNIJO, KI PREJEMAJO ANTIHIPERTGLIKEMIKE ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, PO SPOLU IN STAROSTI, SLOVENIJA, 2023.....	9
SLIKA 6: NOVI PREJEMNIKI ZDRAVIL ZA ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, PO SPOLU, SLOVENIJA, 2012-2023.....	10
SLIKA 7: NOVI PREJEMNIKI ZDRAVIL ZA ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2012-2023.....	10
SLIKA 8: NOVI PRIMERI SLADKORNE BOLEZNI MED OTROCI IN MLADOSTNIKI DO 14 LET, SLOVENIJA, 2012-2023	11
SLIKA 9: HbA1c MED OTROCI IN MLADOSTNIKI S SLADKORNO BOLEZNIJO, SLOVENIJA, 2012-2023	12
SLIKA 10: HbA1c PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI S SLADKORNO BOLEZNIJO, SLOVENIJA, 2012-2023	12
SLIKA 11: PORODNICE S SLADKORNO BOLEZNIJO V NOSEČNOSTI, SLOVENIJA, 2013-2023	13
SLIKA 12: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNIJO, KI JO ZDRAVIJO Z ZDRAVILI, GLEDE NA STAROST, SPOL IN IZOBRAZBO, SLOVENIJA, 2023.....	14
SLIKA 13: DEBELOST V SPLOŠNI POPULACIJI, SLOVENIJA IN DRŽAVE EU, 2019.....	15
SLIKA 14: ČEZMERNI TELESNA MAŠA IN DEBELOST PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI, V OBDOBJU 1919 - 2023.....	16
SLIKA 15: NEZADOSTNA TELESNA DEJAVNOST PREBIVALSTVA, SLOVENIJA, 2020.....	17
SLIKA 16: NEZADOSTNA TELESNA DEJAVNOST, PO STATISTIČNIH REGIJAH, 2016 IN 2020	17
SLIKA 17: VELIKO IN ZELO VELIKO TVEGANJE ZA POJAV SLADKORNE BOLEZNI TIPA 2 V PRIHODNIH 10 LETIH, SLOVENIJA, 2014 IN 2019.....	18
SLIKA 18: PREVENTIVNE OBRAVNAVE V AMBULANTAH DRUŽINSKE MEDICINE - OGRROŽENOST ZA KRONIČNE NENALEZLJIVE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2014-2023.....	19
SLIKA 19: HOSPITALIZACIJE ZARADI SLADKORNE BOLEZNI NA 100.000 PREBIVALCEV, SLOVENIJA, 2010-2023.....	20
SLIKA 20: HOSPITALIZACIJE ZARADI SLADKORNE BOLEZNI IN STOPNJA HOSPITALIZACIJ ZARADI SLADKORNE BOLEZNI NA 100.000 OSEB, KI PREJEMAJO ANTIHIPERGLIKEMIKE ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2010-2023	20
SLIKA 21: NOVI PRIMERI MOŽGANSKE KAPI, KI SO ZAHTEVALE HOSPITALIZACIJO, PRI OSEBAH S SLADKORNO BOLEZNIJO, TER STOPNJA NOVIH PRIMEROM MOŽGANSKE KAPI NA 100.000 OSEB, KI PREJEMAJO ANTIHIPERGLIKEMIKE ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2010-2023	21
SLIKA 22: NOVI PRIMERI MIKARDNEGA INFARKTA PRI OSEBAH S SLADKORNO BOLEZNIJO, TER STOPNJA NOVIH PRIMEROM MIKARDNEGA INFARKTA NA 100.000 OSEB, KI PREJEMAJO ANTIHIPERGLIKEMIKE ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2010-2023.....	22
SLIKA 23: NOVI PRIMERI AMPUTACIJ NAD GLEŽNJEM PRI OSEBAH S SLADKORNO BOLEZNIJO, TER STOPNJA NOVIH PRIMEROM AMPUTACIJ NAD GLEŽNJEM NA 100.000 OSEB, KI PREJEMAJO ANTIHIPERGLIKEMIKE ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2010-2023.....	23
SLIKA 24: HOSPITALIZACIJE ZARADI HIPOGLIKEMIJE NA 100.000 PREBIVALCEV, SLOVENIJA, 2010-2023	24
SLIKA 25: HOSPITALIZACIJE ZARADI HIPOGLIKEMIJE NA 100.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2010-2023.....	24
SLIKA 26: HOSPITALIZACIJE ZARADI DIABETIČNE KETOACIDOZE NA 100.000 PREBIVALCEV, SLOVENIJA, 2010-2023.....	25
SLIKA 27: HOSPITALIZACIJE ZARADI DIABETIČNE KETOACIDOZE NA 100.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2010-2023.....	25
SLIKA 28: HOSPITALIZACIJE ZARADI DIABETIČNEGA AKETOTIČNEGA HIPEROSMOLARNEGA SINDROMA NA 100.000 PREBIVALCEV, SLOVENIJA, 2010-2023	26
SLIKA 29: HOSPITALIZACIJE ZARADI DIABETIČNEGA AKETOTIČNEGA HIPEROSMOLARNEGA SINDROMA NA 100.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2010-2023	26
SLIKA 30: OSEBE, ZDRAVLJENE Z DIALIZO MED OSEBAMI, KI SLADKORNO BOLEZEN ZDRAVIJO Z ZDRAVILI SLOVENIJA, 2014 – 2023	27
SLIKA 31: PREJEMNIKI ANTIHIPERGLIKEMIKOV TER BOLNIKI NA DIALIZI, KI SO HKRATI PREJEMNIKI ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2014-2023.....	27

SLIKA 32: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNIJO, KI JO ZDRAVIJO Z ZDRAVILI, MED OSEBAMI NA DIALIZI, SLOVENIJA, 2014-2023	28
SLIKA 33: OSEBE Z NA NOVO OPRAVLJENO TRANSPLANTACIJO LEDVIC ALI LEDVIC IN TREBUŠNE SLINAVKE, KI IMAJO TUDI SLADKORNO BOLEZEN, ZARADI KATERE SE ZDRAVIJO Z ZDRAVILI, MED VSEMI OSEBAMI Z NA NOVO OPRAVLJENO TRANSPLANTACIJO LEDVIC ALI LEDVIC IN TREBUŠNE SLINAVKE, SLOVENIJA, 2014-2023	29
SLIKA 34: UMRRLJIVOSTI ZARADI SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2009 -2023	30
SLIKA 35: UMRRLJIVOSTI ZARADI SLADKORNE BOLEZNI, GROBA IN STANDARDIZIRANA STOPNJA, SLOVENIJA, 2009 - 2023	30
SLIKA 36: ZAVAROVANE OSEBE, KI SLADKORNO BOLEZEN ZDRAVIJO Z ZDRAVILI, SLOVENIJA, 2014 – 2023	31
SLIKA 37: ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI Z METFORMINOM, NA 10.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2014-2023	32
SLIKA 38: ZDRAVLJENJE Z ANTIHIPERGLIKEMIKI IN ANTIHIPERTENZIVI HKRATI, NA 10.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2014-2023	33
SLIKA 39: ZDRAVLJENJE Z ANTIHIPERGLIKEMIKI ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI IN ANTIHIPERLIPEMIKI HKRATI, NA 10.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2014-2023	34
SLIKA 40: IZDATKI ZA ZDRAVILA IZ SKUPINE ATC A10, SLOVENIJA, 2014-2023.....	35
SLIKA 41: UPORABA DIAGNOSTIČNIH TRAKOV ZA MERILNIK GLUKOZE V KRVI, NA 1.000 PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2014-2023.....	36
SLIKA 42: UPORABA DIAGNOSTIČNIH TRAKOV ZA MERILNIK GLUKOZE V KRVI, LETNO NA ENEGA PREJEMNIKA DIAGNOSTIČNIH TRAKOV, SLOVENIJA, 2014-2023	37
SLIKA 43: UPORABA SENZORJA ZA KONTINUIRANO MERJENJE PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI DO STAROSTI 18 LET MED PREJEMNIKI ANTIHIPERGLIKEMIKOV DO 18 LET, SLOVENIJA, 2014-2023	38
SLIKA 44: UPORABA SENZORJA ZA KONTINUIRANO MERJENJE PRI ODRASLIH OD 18 LET DALJE MED ODRASLI MI PREJEMNIKI ANTIHIPERGLIKEMIKOV ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI , SLOVENIJA, 2014-2023	39
SLIKA 45: UPORABA INZULINSKE ČRPALKE PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI DO STAROSTI 18 LET MED PREJEMNIKI ANTIHIPERGLIKEMIKOV DO 18 LET, SLOVENIJA, 2014-2023	40
SLIKA 46: UPORABA INZULINSKE ČRPALKE PRI ODRASLIH OD 18 LET DALJE, MED ODRASLI MI PREJEMNIKI ANTIHIPERGLIKEMIKOV ZA NAMEN ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI, SLOVENIJA, 2014-2023	41
SLIKA 47: Odstotek izdatkov medicinskih pripomočkov pri sladkorni bolezn med celotnimi izdatki za medicinske pripomočke, SLOVENIJA, 2014-2023	42
SLIKA 48: AMBULANTE DRUŽINSKE MEDICINE Z DIPLOMIRANO MEDICINSKO SESTRO NA 100.000 OSEB Z OBVEZNI MI ZDRAVSTVENI MI ZAVAROVANJEM, SLOVENIJA, 2014 - 2023	43
SLIKA 49: TIMI V DEJAVNOSTI DIABETOLOGIJE NA 100.000 OSEB Z OBVEZNI MI ZDRAVSTVENI MI ZAVAROVANJEM, SLOVENIJA, 2014 - 2023	44
SLIKA 50: TIMI V DEJAVNOSTI DIABETOLOGIJE NA 100.000 OSEB Z OBVEZNI MI ZDRAVSTVENI MI ZAVAROVANJEM PO OBMOČNI MI ENOTAH ZZZS, 2023.....	44
SLIKA 51: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNIJO, KI SO, VKLJUČENE V DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA ZA DIABETIČNO RETINOPATIJO, GLEDE NA ŠT. PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIKOV, SLOVENIJA, 2017-2023.....	45
SLIKA 52: OSEBE S SLADKORNO BOLEZNIJO, KI SO VKLJUČENE V DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA ZA DIABETIČNO RETINOPATIJO, SLOVENIJA, 2017 – 2023	45

“Aktiven za svoje zdravje,
odgovoren do sebe
in drugih.”

